Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 13 (6. 502) ◉ 1988 йил, 16 январь, шанба ◉ Баҳоси 3 тийин

XIX — Янгиланиш йўлидан

Талабчанлик ошмоқда

◆ «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи олдида 1988 йилда улкан вазифалар турибди. Улар ўн иккинчи беш йилликда илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ишлари ҳажмини 25 процент ошириш, корхонанинг ўз дастгоҳларини ишлаб чиқаришни ишчилар сонини кўпайтирмасдан туриб, шу беш йилликда бир ярим баравардан зиёдроқ кўпайтириш мўлжалланмоқда. Ўн биринчи беш йилликка нисбатан бу ерда кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни уч ярим марта кўпайтириш мўлжалланмоқда. Шунингдек, корхонада ихчам автоматик системалар ишлаб чиқариш йўлида ҳам иш олиб борилмоқда. Агрегат станоклари ўрнини босадиган, кам ишчи ишлайдиган бундай автоматик системалар унумдорлиги юқори бўлади. Бунга эришиш бутун бирлашма коллективининг энг муҳим вазифасидир.

◆ 1988 йилда маҳсулот сифатига бўлган талаб кескин оширилмоқда. Бу табиий, албатта. Янгича шароитда маҳсулот сифати — корхона кўзгуси, унинг иши мезони бўлиб қолди. В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг Тоҳир Рустамов етакчилик қилаётган комплекс бригадаси аъзолари тайёрлаётган маҳсулотларининг деярли ҳаммасини биринчи тақдим этишдаёқ топширишга эришмоқдалар. Юксак меҳнат интизоми иш вақтини йўқотишларга барҳам беряпти, меҳнат унумдорлиги тобора ошиб бормоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 14 январь куни бўлиб ўтган мажлисида партия ва ҳукуматнинг РСФСР Ноқоратупроқ зонаси агросаноат комплексини ривожлантириш юзасидан илгари қабул қилинган қарорлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масалани контрол тариқасида кўриб чиқди. Область партия комитетларининг биринчи секретарлари қатнашган муҳокама чоғида, белгиланган тадбирларнинг амалга оширилаётганлиги мамлакатнинг ана шу муҳим иқтисодий районини ривожлантиришга ижобий таъсир кўрсатаётганлиги айтиб ўтилди. Моддий-техника базасини ҳамда социал соҳани ривожлантириш ва мустаҳкамлашга катта миқдордаги ресурслар сарфланмоқда. Натижада бир неча йил давомида рўй бериб келган қишлоқ хўжалик маҳсулоти етиштиришнинг пасайиши тўхтатиб қолинди.

Айни вақтда Сиёсий бюро Ноқоратупроқ зона агросаноат ишлаб чиқаришини ривожлантиришда туб бурилиш рўй бермади, деб ҳисоблайди. Региондаги кўпгина областлар ва автоном республикаларнинг қишлоқ хўжалиги барқарор ривожланиши таъминланмаяпти, давлат ва колхозлар сарфлаётган катта маблағлар етарлича самара бермаяпти. Владимир, Иваново, Калинин, Киров, Кострома, Рязань, Смоленск, Ярославль, Новгород, Псков областлари хўжаликларидаги ишларнинг аҳволи айниқса ташвиш уйғотмоқда.

Мамлакат озиқ-овқат фондини муттасил кўпайтиришда РСФСР Ноқоратупроқ зонаси агросаноат комплексининг ролини янада ошириш катта сиёсий, умумдавлат аҳамиятига молик вазифа эканлиги таъкидланди. Яқин вақтлар ичида мазкур район аҳолисини шу ернинг ўзида етиштирилган асосий озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашга эришиш зарурлигига катта эътибор берилди. Ноқоратупроқ зона қишлоқларини социал ўзгартиш суръатларини жадаллаштириш кўзда тутилади. Бунда 1995 йилга бориб қишлоқдаги ҳар бир оилани ҳовлисида қўшимча иморатлари бўлган алоҳида уй-жой билан таъминлаш, қишлоқ аҳоли пунктларида мактаблар, болалар муассасалари, соғлиқни сақлаш, маданият, савдо ва маиший объектлар етарли даражада бўлиши керак.

Шу йилдан бошлаб йўл қурилиши кенг программасини амалга ошириш, қишлоқларни газлаштириш суръатларини жадаллаштириш, ишлаб чиқариш ва маиший эҳтиёжлар учун электр энергиясидан фойдаланишни кенгайтириш зарур, деб топилди. РСФСР Ноқоратупроқ зонасини социал ва иқтисодий ривожлантиришнинг 1988—1995 йилларга мўлжалланган комплекс программасини ишлаб чиқиш, уни амалга ошириш учун кўпроқ капитал маблағ, материал-техника ресурслари ажратиш мўлжалланди. РСФСР Ноқоратупроқ зонаси агросаноат комплексини бошқаришни янада такомиллаштиришга оид тадбирлар белгиланди.

«Чернобиль АЭСидаги авария сабабларини текшириш натижалари ва авария оқибатларини тугатиш, атом энергетикаси хавфсизлигини таъминлаш тадбирлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил 14 июлдаги қарори ҳамда партия ва ҳукуматнинг мазкур масалага оид бошқа қарорлари қандай бажарилаётганлиги кўриб чиқилди.

Авариядан кейин ўтган даврда бу борада кенг кўламли тадбирлар комплекси амалга оширилганлиги айтиб ўтилди. Ишдан чиққан энергоблок қисқа вақт ичида ғоят мустаҳкам тарзда кўмиб ташланди. Қолган барча учта энергоблок ишга туширилди. Энергетикларнинг янги шаҳри — Славутичнинг биринчи навбати қуриб битказилмоқда. Атом энергетикасининг ташкилий ва техникавий даражасини такомиллаштириш билан боғлиқ муҳим масалалар ҳал этилди. Ушбу проблемалар юзасидан ҳукуматнинг бир қанча муҳим қарорлари қабул қилинди.

Радиоактив жиҳатдан ифлосланган районларда шаҳарлар ва қишлоқларни радиоактив қолдиқлардан тозалаш ишлари ўтказилди. Бу ерда истиқомат қилаётган аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, уларга зарур медицина ёрдами кўрсатиш борасида катта тадбирлар амалга оширилмоқда. Бутуниттифоқ радиацион медицина маркази иш бошлаб юборди. Радиоактив қолдиқлардан тозалаш катта ҳажмдаги ишлари ўтказилганлиги натижасида электр станция территориясида, унинг биноларида радиация даражаси хизмат қилаётган ходимларнинг хавфсиз ишлашини таъминлайдиган миқдоргача камайтирилди. Одамлар пухта текшириб кўрилганлиги уларнинг саломатлигида радиация билан боғлиқ ҳеч қандай ўзгаришлар сезилмаётганлигини кўрсатди.

Янги жойларга кўчирилган барча аҳоли иш ва уй-жой билан таъминланди. Шу мақсадда 21 мингтадан ортиқ якка тартибдаги уй-жойлар, 800 тага яқин социал-маиший ва маданий объектлар қурилди, 15 мингта квартира ажратилди. 900 миллион сўмликдан ортиқ турли хил компенсация тўланди ва имтиёзлар берилди. Авария оқибатларини тугатишга бевосита сарфланган харажатлар салкам 4 миллиард сўмни, мазкур районларда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмлари қисқарганлиги билан боғлиқ зарар ва бошқа харажатларни ҳисобга олганда салкам 8 миллиард сўмни ташкил этди.

Ишчилар, олимлар, инженер-техник ходимлар, хизматчилар, Совет Армияси жангчиларининг юксак ватанпарварлиги ва фидокорлиги туфайли қисқа муддатларда авария оқибатларини тугатиш соҳасида ўз ҳажми ва техникавий мураккаблиги жиҳатидан мислсиз ишлар бажарилди. Совет кишилари Чернобиль фондига салкам 540 миллион сўм ўтказганлиги улар жипслиги ва коллективизмининг ёрқин далили бўлди.

Сиёсий бюро авария оқибатларини тугатишга оид бундан буёнги вазифаларни белгилади, СССР Атом энергетикаси министрлиги ҳамда бошқа министрликлар ва идоралар атом станцияларининг тўла хавфсизлигини таъминлашга қаратилган куч-ғайратларни бирлаштиришни таклиф этди. Мамлакатимизда атом энергетикасини ривожлантириш сифат жиҳатдан янги техникавий негизга, мутлақ пухта инженерлик ва конструкторлик ечимларига, АЭС коллективларидаги юксак технологик интизомга асосланиши кераклиги алоҳида таъкидланди. Кадрлар билан олиб бориладиган ишларни кучайтириш зарурлигига муҳим аҳамият берилди.

Сиёсий бюро Давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонунига биноан меҳнат коллективлари кенгашларини, корхона раҳбарларини сайлаш тартиби тўғрисида тайёрланган таклифларни маъқуллади. Меҳнат коллективлари кенгашлари ва раҳбарларини сайлаш жамият, коллектив ва ҳар бир меҳнаткаш манфаатларини узвий боғлашга қодир бўлган профессионал билимдон, юксак маънавий-сиёсий фазилатларга эга бўлган ходимлар ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб этилишини таъминлаши зарурлиги уқтириб ўтилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретари М. Якеш билан қилган суҳбати якунларини маъқуллади. КПСС ва ЧКПнинг социалистик қурилиш асосий проблемаларига муштарак ёндашуви, ташқи сиёсатнинг туб масалалари юзасидан қарашларнинг бирлиги мамнуният билан таъкидланди. Ҳар иккала қардош мамлакатда қайта қуриш, демократиялаш, фан-техника тараққиётини ва социал тараққиётни жадаллаштиришга қаратилган йўл муносабати билан Совет — Чехословакия ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантириш учун янги кенг имкониятлар очилмоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида совет экономикасини ривожлантириш, мамлакатимизнинг ташқи сиёсат соҳасидаги йўлини амалга оширишнинг бошқа баъзи масалалари ҳам муҳокама қилинди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Аёл қўллари

Бир бор экан, бир йўқ экан, бир ниқобдор паҳлавон ўтган экан. Унинг номини эшитса, ман-ман деган полвонларнинг ҳам тиззаси қалтираб кетаркан. Лекин ўша паҳлавоннинг ниқобини олиб, ҳеч ким юзини кўролмас экан. Бир кун унинг кимлиги аён бўлибди: қаттиқ шамолда ниқоби кўтарилиб кетибди. Ҳамма ҳайратдан ёқа ушлабди: қарашса, у аёл экан!..

Бу халқ эртагидан бир шингил. Лекин ҳикоя қилмоқчи бўлган замондошимиз Галина Кузнецова биз билан ёнма-ён яшайди, ишлайди. Уни ҳам паҳлавонлар паҳлавони деб атасак арзийди. Чунки қомати кўкка етгудек «темир полвон» — кранлар унинг қўлига мунтазир.

«Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси СССР оғир саноат машинасозлигининг катта корхоналаридан бири. Бирлашма 16 ва 50 тонна ҳажмда юк кўтарадиган кранлар ишлаб чиқаради. Темир полвонлар Галина Кузнецова мастер бўлган йиғув цехида қад ростлайди.

— Бирлашмамизнинг маҳсулотларига Ҳиндистон, Югославия, Германия Федератив Республикаси сингари мамлакатларда ҳам талаб катта, — дейди Галина Кузнецова, — бу ўз навбатида биздан масъулият ҳис этиб ишлашни, заводимиз обрўсини туширмасликни тақозо этади. Йиғув цехимиз ишчилари мусобақада пешқадамликни қўлдан бермаяптилар. Ой сайин 65 ўрнига 70 та кўтарма кран тайёрлаяпмиз.

Ана, худди эртаклардаги афсонавий «қаҳрамон»лардек бўлиб кранлар турибди. У аёл қўли билан бунёд бўлган! Гўдак учун укпардек туюлган аёлнинг нозик қўллари қудратли кранлар яратаётганига тасанно айтамиз.

Галина Кузнецованинг турмуш ўртоғи Александр Кузнецов ҳам бирлашмада монтажчи-слесарь бўлиб ишлайди. Бу ишчи оиласини бирлашмада аҳил-тотув хонадон сифатида тилга олишади.

Галина камтар аёл. Вужудида меҳнат ғайрати жўш уриб туради, лекин у «Мен шундай оғир ишни бажараяпман», деб мақтанмайди. Турли корхона, элларга йўл олаётган темир полвонлар ўз соҳибасининг меҳнатидан яратилган ҳайкалдек довруғини элга ёяди.

Т. ЙЎЛДОШЕВ.

СУРАТДА: Галина Кузнецова.

М. Нуриддинов фотоси.

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюросида

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюросининг 1988 йил 14 январда бўлган мажлисида шаҳар партия ташкилотларида партия комитетлари ва бюроларининг қайта қуришга раҳбарлик бўйича ҳисоботлари муҳокама этилган йиғилишлар ва пленумлар ўтказиш якунлари кўриб чиқилди.

Шаҳар партия комитети бюросида КПСС Марказий Комитети июнь (1987 йил) Пленуми қарорлари асосида Тошкент шаҳри халқ хўжалиги комплексини бошқаришнинг ташкилий структурасини такомиллаштириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Тошкент шаҳар партия комитети бюросининг «Тошкент шаҳрида уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлашда социал адолат принципларининг бузилиш фактлари тўғрисида»ги 1987 йил 8 декабрь қарори бажарилишининг бориши кўриб чиқилди.

Шаҳар халқ контроли комитети, прокуратураси, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг уй-жой майдонларини ҳисобга олиш, тақсимлаш ва назорати бошқармаси, Ленин ва Фрунзе район ижроия комитетлари раислари ўринбосарларининг ахборотлари тингланди.

Бюро топшириғига кўра шаҳар ва район ишчи группалари депутатлар ва шаҳар район ижроия комитетларининг хизматлари билан биргаликда ўтган ойда 7266 уй текшириб чиқишгани қайд этилди. Ижроия комитетларда, корхона ва ташкилотларда уй-жойларга муҳтож кишилар рўйхатини қайта кўриб чиқиш ва тартибга келтиришга киришилди. Бир ой мобайнида бўш ётган 162 квартирага оилалар кўчиб киритилган, ўзбошимчалик билан квартираларни эгаллаб олган 159 оила кўчирилган, паспорт режимининг 472 бузилиш ҳоллари бартараф этилди, шаҳар суди коллегияси томонидан кассацион тартибда район судларининг ўзбошимчалик билан эгалланган квартиралар юзасидан 92 қарори бекор қилинди.

Шу билан бирга текшириш давомида қўшимча 445 бўшатилган, аммо оилалар кўчириб киритилмаган квартиралар, 335 та ўзбошимчалик билан эгалланган квартира, истиқомат қилувчилар прописка қилинган, аммо яшамаётган 223 та квартира, паспорт режимининг 1246 бузилиш ҳоллари аниқланди.

Бюро аниқланган тартиб бузилишлари ўта суст бартараф этилаётганлигини таъкидлади.

Шаҳар партия комитети бюроси район партия комитетларига, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига уй-жойларни ҳисобга олиш ва улардан фойдаланиш масалаларида тартиб ўрнатишни тезлаштиришни топширди. Масъул шахсларнинг шаҳар партия комитети қарори бажарилишининг бориши тўғрисидаги ҳисоботларини ҳар ойда тинглаб туриш таклиф этилди.

Шаҳар партия комитети бюросининг мажлисида шаҳар партия-хўжалик ҳаётининг бошқа масалалари ҳам кўриб чиқилди.

«Оқшом» редакцияси меҳмонлари

Ошкора руҳдаги суҳбат

Кеча Тошкентга ташриф буюрган дастлабки кунида Англиянинг «Хансиб пабликейшн» нашриёти бош редактори Кейт Алан Беннетт ва унга сафарда ҳамроҳлик қилаётган «Новости» матбуот агентлигининг ходими Д. В. Чуксеевлар «Оқшом» газеталарининг редакциясида бўлдилар.

Кейт Беннетт Ўзбекистонда қайта қуришнинг бориши ва жамиятни демократиялаш жараёни тўғрисида туркум материалларни тайёрлаш мақсадида республикамиз бўйлаб сафар қиляпти. У Тошкентнинг «Оқшом» газеталари иши билан батафсил танишди, редакция ходимлари бош қотираётган ва улар устида ишлаётган муаммолар билан қизиқди. Редакциянинг газетхонлар билан олиб бораётган жамоатчилик асосидаги иш формалари, битта редакциянинг турли тилларда бутунлай мустақил равишда иккита газетани чиқараётганлиги, штатсиз ходимлардан ташкил топган жамоатчилик редакцияси каби газетхонлар билан ҳамкорлик қилишнинг янгича формаси, редакция ходимларининг бутун состав билан шаҳримиз районларининг аҳолиси билан янада мустаҳкам алоқалар ўрнатиш мақсадида районларга сайёр чиқишлар қилаётганлиги сингари янгича иш усуллари меҳмонда айниқса зўр қизиқиш уйғотди.

Меҳмон «Хансиб пабликейшн» хусусий нашриётининг Кариб ҳавзаси мамлакатларидан, Осиё ва Африка мамлакатларидан келиб Англияда яшаётганлар учун 25, 15 ва 9 минг нусхаларда чоп этаётган учта ҳафталиги ва майда миллатлар олдида турган муаммоларни ёритишга ёрдамлашаётган иккита ойлик журналларни чиқараётганлигини гапириб берди.

— Ана шу сафарим билан ўзимнинг эзгу орзумга эришдим, — деди Кейт Беннетт. — Мен Ўзбекистонда бўлиб, социализмнинг Ўрта Осиёга келтирган жуда катта ютуқларини ўз кўзим билан кўришни орзу қилган эдим. Ана шу орзум ушалди. Буни менинг кўпгина ҳамкасбларим ҳам орзу қилишади.

Меҳмоннинг сафар программасидан шаҳримизнинг диққатга сазовор жойларини кўриш, Тошкент метрополитенида бўлиш, Бухорога сафар қилиш ва Бухоро областидаги кооператив хўжаликлардан бирида бўлиш, Самарқандга сафар қилиш ва шу областдаги колхозлардан бирида бўлиш, Самарқанд область газетаси «Ленин йўли» редакциясида бўлиш ўрин олган.

Кейт Алан Беннетт узоқ давом этган ва ошкора суҳбатлардан қониқиш ҳосил қилганлигини изҳор этди.

В. АРКАДЬЕВ.

СУРАТДА: «Оқшом» редакцияси меҳмонлари: Кейт Алан Беннетт (чапда) ва Д. В. Чуксеев.

Р. Шарипов ва М. Нуриддинов фотоси.

Кинематографчилар союзи правлениесининг пленуми

Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг 15 январь куни Тошкентда бўлиб ўтган пленумида ана шу ижодий союз фаолиятини яхшилаш масалалари муҳокама қилинди.

Совет жамияти ҳаётининг ҳамма соҳаларини қайта қуриш республика кино арбоблари ишига ҳам таъсир қилди. Экран бир вақтлар тақиқлаб қўйилган мавзуларни яна қатъият билан ёрита бошлади. Ўткир иқтисодий, экологик, социал, ахлоқий проблемаларни ўртага қўйган бир қанча картиналар пайдо бўлди. Бироқ бундай лenталар салмоғи фильмлар орасида ҳали кам. Кино арбоблари доирасида сусткашлик, эҳтиёткорлик ҳали ҳам сақланиб келмоқда ва бу иллатлар миллий кинематография тараққиётига тўсқинлик қилмоқда. Экран усталари жамиятимизда авж олиб кетган салбий ҳодисаларга қарши қатъий курашга ҳали дадиллик билан қўшилмаяптилар.

Пленумда сўзга чиққан нотиқлар ўз ишларига танқидий баҳо бериб, эътиборни майда мавзулар, бадиий жиҳатдан хом асарлар йўлига фаоллик билан ғов солиш, социалистик воқелигимизни ҳаққоний акс эттириш зарурлигига қаратдилар. Бутун куч-ғайратни барча ижодий кучларни бирлаштиришга, уни кинематография муҳитини соғломлаштиришга сафарбар этишга, Кинематографчилар союзи ижодий секциялари иш сифатини яхшилашга қаратиш керак.

Пленум ташкилий масалани кўриб чиқди. А. З. Қобулов шахсий аризасига кўра Ўзбекистон Кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари вазифасидан озод қилинди. СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофотининг лауреати М. Қ. Қаюмов республика Кинематографчилар союзи правлениесининг биринчи секретари этиб сайланди.

Пленумда СССР Кинематографчилар союзи правлениесининг секретарлари А. Ф. Ермаков, О. А. Агишев нутқ сўзладилар.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов қатнашди.

(ЎзТАГ).

Чимён сайли бошланди

◉ БУГУН эрталаб Ҳамза районининг саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари, муассасалари вакиллари Чимён сайлига жўнаб кетишди. Шаҳримизнинг «Роҳат» кўли олдида тўпланган автобуслар колоннаси Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш» заводи, 1 ва 2-уйсозлик комбинатлари ва бошқа корхоналарнинг ишчи ва хизматчилари билан тўлган эди.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига қарашли курортлар ва соғломлаштириш муассасалари қурилиши ва эксплуатацияси бош бошқармаси қиш фаслида Чимён бағрида сайллар ўтказиш учун катта тайёргарлик кўрди. Бугун ва эртага сайл қатнашчиларига хизмат кўрсатиш учун 50 та турист автобуси ажратилди. Шаҳарликлар «Чимён» туристик комплексида ва унинг атрофида яйраб дам олишлари учун ҳамма шароит яратиб берилган.

У ерда миллий таомлар ошхоналари, озиқ-овқат ва саноат моллари магазинлари ишлайди. Бундан ташқари прокат пунктида бир мингдан ортиқ чанғи ва юзлаб ҳар хил чаналар бор. Чанғининг хизмат баҳоси 2 сўм, чана учун 1 сўм ҳақ тўланади.

СЎНГГИ СОАТДА

◉ БОНН. Совет раҳбарлиги Шарқ билан Ғарб ўртасидаги алоқаларнинг яхшиланишига, қуролсизланиш бўйича янгидан-янги битимларга эришилишига чин кўнгилдан интилмоқда. Ғарб ана шу имкониятдан фойдаланиши лозим. ГФР канцлери Гельмут Коль Боннда чет эл журналистлари билан бўлиб ўтган учрашувда ана шундай деб маълум қилди.

◉ ПАРИЖ. Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюроси ирқий адоват уруғини сочиш, мамлакатда нацизмни тарғиб этиш билан шуғулланаётган Франция ўта ўнг кучларини танқид қилиб чиқди.

ФКП Сиёсий бюроси кеча эълон қилинган баёнотида ирқчиларга ва фашистларга қарши кайфиятдаги барча французларни ўта ўнг группировкаларга қарши курашиш учун «миллий фронт»га бирлашишга даъват этди.

◉ ТОКИО. Япония бизнеси бир секундда миллиарддан зиёд операция бажаришга қодир энг аъло компьютерларнинг тез ўсиб бораётган жаҳон бозорида АҚШга «қирғин уруши»ни эълон қилди. Токиода жойлашган «Нихон дэнки», «Фудзицу» ва «Хитати сейсакусио» корпорациялари мижозларга ана шундай электрон ҳисоблаш машиналарини анчагина арзон нархда таклиф этиб, американликларни япон бозоридан сиқиб чиқардилар ва ҳозир Америка Қўшма Штатларининг ўзида хужумга ўтмоқдалар. Сўнгги йил мобайнида улар АҚШ хусусий компанияларининг ўта замонавий компьютерларга буюртмаларининг ярмидан кўпроғини қўлга киритишга муваффақ бўлдилар.

◉ Франциянинг «Крузадер» ҳарбий-денгиз авиацияси самолёти машқ парвози вақтида фалокатга учраб, денгизга қулаб тушди. Бу мамлакатнинг шимоли-ғарбий соҳилидаги Уэсан оролидан ўттиз миля олисда содир бўлди. Экипажнинг икки аъзоси ҳалок бўлди.

◉ Ўтган куни тунда Панжобда террорчилар 10 кишини ўлдирдилар. Икки оиланинг бутун аъзолари қириб кетилди. Бир оиланинг ҳамма саккиз аъзоси, шу жумладан уч бола, иккинчи оилада икки киши — полициячи ва унинг хотини отиб кетилган. «Мустақил Холистон» учун «курашчилар» Панжобни Ҳиндистондан ажратиш ва мустақил сикх давлатини эълон қилишга доир ўз режаларига қарши чиқаётганлардан ана шундай «ўч» олмоқдалар.

◉ АҚШ президенти Р. Рейган Робет Боркнинг аҳамияти жиҳатидан мамлакатда иккинчи суд маҳкамаси — федерал апелляция судининг судьяси лавозимидан истеъфосини қабул қилди, деб эълон қилди пайшанба куни Оқ уй.

Харидорлар талаби асосида

Халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг сифатини яхшилаш ва ассортиментини кенгайтириш ўн иккинчи беш йилликнинг муҳим вазифаларидан биридир. Бу борада 2-пойабзал фабрикасида бир мунча ишлар амалга оширилялти. Айни пайтда корхона коллективи «Меҳнат интизомига — коллектив кафолати» шиори асосида меҳнат қилмоқда. Ўтган 1987 йил коллектив учун ютуқларга бой йил бўлди. Йиллик план-топшириқлар ортиғи билан адо этилди. Шартномада кўрсатилган маҳсулотлар буюртмачиларга ўз вақтида етказиб берилди. Йил давомида пойабзалчилар 789,7 квадрат дециметр тери материалларини иқтисод қилиб қолишга эришдилар. Тежалган хом ашё эвазига 30 минг жуфт ҳар хил пойабзал буюмлари ишлаб чиқарилди. Бу планга қўшимча 75 минг сўмлик маҳсулот демакдир.

Корхона коллективи Югославиянинг Скопье шаҳрида жойлашган «Газела» пойабзал фабрикаси ишчилари билан иқтисодий ҳамкорлик алоқаларини боғлаганлар. Ўтган йили сентябрь ойида корхона ишчиларидан бичиқчи Аҳмаджон Мусаев, тайёрловчи Муяссар Ниёзова ва моделчи-конструктор Елена Патихиналар Югославияда сафарда бўлиб, «Газела» пойабзал фабрикасида 20 кун давомида югославиялик ҳамкасблари билан бирга ишлашди. Ўзаро тажриба алмашишди. Улар сафардан яхши таассуротлар ва бир нечта янги маҳсулотларнинг моделлари билан қайтдилар. Югославиядан келтирилган моделлар асосида ҳар хил рангли, сирти хромдан ишланган аёллар туфлиси, баланд пошнали, ости полиуретандан қуйилган қизлар туфлиси ва хотин-қизлар ботинкалари ишлаб чиқаришга тайёрланди. Тез кунда бу маҳсулотлар оммавий тарзда ишлаб чиқарила бошланади. Биринчи партия шаҳримиздаги «Мода» магазинининг буюртмаси бўйича тайёрланади.

Корхонада ишчи-хизматчилар ўртасида ўрнатилган интизом эришилаётган ютуқларнинг гарови бўлмоқда. Коллектив меҳнат қилаётган шиор бўйича агар бирорта ишчи ишга кечикиб келса ёки сабабсиз ишдан қолса, у ишлаётган бригада йиллик мукофотдан маҳрум этилади. Мирҳайдар Аҳмедов 13 йилдирки, шу корхонада ишлайди. Ишни шогирдликдан бошлаган Мирҳайдар шу корхонада ўсди, улғайди. Эл-юртга наф келтиришни фабриканинг тажрибали ишчиларидан ўрганди. Уни ташкилотчилиги, ҳар қандай ташаббус сари ишчиларни чорлай олиши, меҳнатсеварлиги туфайли ишчилар бригадир қилиб сайладилар. Ҳозирги кунда Мирҳайдар Аҳмедов бошқараётган бригадага тенглашадиган коллектив корхонада кам топилади.

Бригада ишчилари ўтган йилги план-топшириқларини ортиғи билан бажардилар. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг 91 проценти биринчи тақдимдаёқ топширилди. Бу коллектив меҳнат интизомига қатъий риоя қилганлиги ва астойдил ишлаганлиги учун йиллик пул мукофотига 20 процент ҳақ қўшиб берилди.

Бригада аъзоси Анваржон Каримов яқинда янги ташаббус билан чиқди. У 3 йиллик план-топшириқларини XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси бошланадиган кунгача бажаришга сўз берди.

2-цех ишчиси Миракбар Ҳодиев ҳам Анваржоннинг ташаббусини биринчилар қатори қўллаб-қувватлади. У конференция бошланадиган кунгача 4 йиллик план топшириқларини уддалашини билдириб, Анваржонни социалистик мусобақага чақирди. Уларнинг сафдошлари тобора кўпайиб бораяпти.

Корхонада маҳсулот сифатини яхшилаш, турларини кўпайтириш учун астойдил кураш олиб борилаяпти. Ҳар бир цехда сифат группалари ишлаб турибди. Бу группаларга инженер-техник ходимлар билан бирга илғор ва тажрибали ишчилар ҳам киритилган. Сифат группаси меҳнаткашлардан тушаётган эътирозларни мунтазам равишда ўрганиб боради. Кўрсатиб ўтилган камчилик ва нуқсонларни цех коллективининг йиғилишларида муҳокама қилади. Айни пайтда илғорлар рағбатлантирилиб, уларнинг иш тажрибалари оммалаштирилади.

— Янги йилдан бошлаб, дейди корхона бош бичиқчиси Н. Дурасова, — корхонамиз тўла хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлашга ўтди. Янгичасига ишлаш бизнинг олдимизга хўжалик ҳисоби иқтисодий механизмини пухта ўрганишни шарт қилиб қўйди. Ишчилар малакасини ошириш, уларнинг хўжалик ҳисоби даврида самарали ишлашлари учун иқтисодий ўқувни йўлга қўйдик. Цехларни реконструкция қилиш ишлари ҳам бошлаб юборилди.

Биз яқинда Австрияда ишлаб чиқарилган «Лим» агрегатини оламиз. Бу агрегатни фабрикамизнинг 4-цехида ўрнатишни мўлжаллаяпмиз. Янги техниканинг афзаллиги шундаки, у бирданига 3 та елимлаш, тортиш, қирқиш операцияларини бажара олади. Бунинг натижасида ишчи кучи етишмаётган масъулиятли участкаларни кадрлар билан комплектлаш имконияти юзага келади.

Кейинги қисқа вақт ичида корхонамизда харидорлар талабига мос ихчам, пишиқ ва замонавий моделда тикилаётган 10 га яқин ҳар хил кўринишдаги пойафзал маҳсулотлари ўзлаштирилди. Йилнинг биринчи ярмида ўрта баландликдаги кузги-қишки хотинлар туфлиси, тагчарми полиуретандан ишланган қизларнинг ёзги туфлиси ва ўсмир болаларнинг туфлилари ишлаб чиқарилади. Йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб эса янги синтетик материалдан, тоза хромдан ишланган хотин-қизлар этиклари ва эркаклар туфлилари ишлаб чиқаришни бошлаймиз.

Мақсадимиз харидорлар дидига мос, аъло сифатли, замонавий ва кўркам пойабзал тайёрлаб, шаҳримиз меҳнаткашлари талабини қондиришдир. Бу масъулиятни юракдан ҳис қилган корхонамиз ишчилари шу кунларда ҳар бир дақиқани ғанимат билиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

С. ИКРОМОВ,

«Тошкент оқшоми» жамоатчи мухбири.

«Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўз касбининг моҳир усталари кўпчиликни ташкил этади. Улар ўзларининг жонкуярликлари туфайли коллектив ютуқларини салмоқли бўлишига муносиб улуш қўшиб келишаяпти. Айниқса, бу борада қисилган газ қуйиш — тўлдириш станциясининг газ-қуювчиси Римма Сиддиқова алоҳида жонбозлик кўрсатмоқда. У смена топшириқларини 130 процентга адо этаяпти.

СУРАТДА: Римма Сиддиқова иш устида.

М. Нуриддинов фотолари.

Дўст билан обод уйинг

Узманг дилнинг торини

Дўст бўлиш осон, уни сақлаш қийин,
Узма дўстлик торини боғлаш қийин.

Шоирнинг ана шу ҳаётий мисраларида яшамоқнинг асл мазмунига айланган дўстликни бир умр асраш, авайлаш кераклиги назарда тутилган. Чиндан шундай. Дўстлик тори жуда нозик бўлади, салгинага дарз кетиши мумкин. Дарз кетдими — тамом, уни асл ҳолига келтириш жуда қийин. Аммо ҳақиқий дўстлик шундай қудратга эгаки, уни сўз билан ифода қилиш амри маҳол. Буни севимли шоиримиз Эркин Воҳидов юракдан жўшиб тараннум этган:

«Дўст билан обод уйинг,
Гар бўлса у вайрона ҳам,
Дўст қадам қўймас эса,
Вайронадир кошона ҳам».

Ҳа, дарҳақиқат дўст билан уйимиз ҳам, қалбимиз ҳам обод! Чунки дўст таянч, танангга қувват, юмушингга кўмакдош, хурсандчилигингга тилакдош, хафачилигингда ҳамдард, ҳаёт йўлингдаги юксак парвозингда қўш қанот — умуман эзгуликларга элтувчидир.

Буюк мутаффакирлардан Цицерон бундай деган экан: «Дўстлик қанчалик хилма-хил имтиёзларни ўзига жамлаган! Қаёққа қараманг, у сизнинг хизматингизда, у ҳамма жойда муҳайё, у ҳеч вақт жонингизга тегмайди, у ҳеч қачон шунчаки бир сабабсиз келмайди, у муваффақиятларга янгича мазмун бахш этади. У кўмаклашганда ҳар қандай омадсизликлар ҳам анча сусаяди». Орага совуқлик тушганда ақл ишга солинса, фаросат деган инсонийлик ўлчовидан фойдаланилса — олам гулистон. Сизнинг ўн йиллар давомида эъзозлаган дўстлик гулбоғингиз ҳам, йиллар давомида қурган дўстлик қўрғонингиз ҳам омон қолади.

Мана, бир танишимиз ўзининг покдиллиги, ажойиб ибратли фазилатлари билан таниш-билишлари ўртасида яхшигина обрў топган эди. Унинг инсонийлиги, хокисорлиги, ниятининг поклиги дўстлар даврасида эътиборини ошириб юборди. Бу ҳолат унинг яқинлари ичида ўзини «дўст» деб ҳаммадан яқин cановчи ҳамкасбининг тинчини бузиб қўйди. Ўша ҳамкасб, очиқ чеҳра бу кишининг эл оғзига тушаётганлигидан эзилар, нима учун мен эмас, у шундай обрў топаяпти деб ич-ичидан зил кетаверди, ҳасад ўти аланга ола бошлади. Бу алам ҳақиқий ҳасадга айлана борди. Ҳасадига чидаёлмаган ғаразгўй «дўст», «эҳ, қани буни бир синаб кўрайлик-чи, деб бир-икки бўҳтонлар тўла «юмалоқ хат»ни унинг иш жойларига юборди.

Ана энди, қарабсизки ҳаммаёқ алғов-далғов. Буни кўрган ҳалиги «дўст»нинг гўёки чироғи бемой ёнар, атрофдагиларга: «Эшитдиларингми, ана у ундай қилибди, бундай бўлибди», деб қўшиб-чатиб хокисор «дўсти»га ёқимсиз ёрлиқларни чапларди. «Буни у билмайди», деб ўйларди. Аммо халқимизда «қинғир иш қирқ йилдан кейин ҳам очилади» деган нақл бор-ку.

Одатда, ҳар қандай қаллоблик эртами-кечми фош бўлиши муқаррар. Шунинг учун дўстликда ғирромлик, ўзини баланд қўйиш фақат заволга олиб келади. Дўстлик нафақат беғуборликни, покизаликни ва айни вақтда жувонмардликни тақозо этади.

Худди шу ўринда азиз оқшомхонларга бир воқеани ҳикоя қилмоқчимиз.

Бир танишимизнинг яқин дўсти билан муносабатига ҳам ҳайрат, ҳам ҳавас билан қарардик. Бирининг дадаси иккинчисига — дада, ойиси — она, фарзандлари — фарзандидек эди. Одилжон инженер, унинг умрдоши Насибахон ўқитувчи бўлиб ишлайди. Шавкатжон врач, оиласи Назирахон бухгалтер. Бир-бирларини кўришмаса соғиниб қолишар, тўй-томошаларда, байрам тантаналарида бир-бириникида ҳозиру-нозир эдилар. Кунларнинг бирида кўплар ҳавас қилган бу дўстликка арзимаган сабаб билан путур етди. Ўрталарига совуқлик тушди.

Икки дўст оилавий тарзда бир танишлариникига таъзияга кўнгил сўрагани борганида, Насибахон Назирахонга: «Намунча ясан-тусан қилмасангиз, ахир бу тўй эмас-ку, одмироқ кийинсангиз ҳам бўларди-ку». деб дашном бергандай бўлибди. Бу гап Назирахоннинг кўнглига тегиб, тумтайиб қолди. «Мени нописанд, бефаросатга чиқарди», деган гапларни қўшиб-чатиб кечки пайт Шавкатжонга етказади. Шавкатжон ҳам Одилжонлар оиласи билан танишгандан кейин бўлиб ўтган даврдаги муносабатларининг соя томонларини бир-бир санаб чиқди. Ўйлаб қараса, хотинининг гапида жон бордек. Бир вақтлар ўрталарида бўлган ҳазил-мутойибалар энди гўё Шавкатжонни мазахлаётгандай, унинг иззат-нафсига тегаётгандай эди. Уч-тўрт йил бурун Одилжон: «Шавкатжон, машинангиздан бир фойдаланайлик, биз ҳам машинали бўлсак қайтарамиз», деган эди. Шу воқеани Шавкатжон эслаб: «Менинг машинали бўлганимни кўролмасдан ҳасад қилган экан-да», деб уйқуси қочиб, туни билан яна шунга ўхшаган майда-чуйда воқеаларни эслаб, ухламай чиқди.

Кичкинагина шубҳа кўнгил мойиллиги билан даҳшатли «аждаҳо»га айланди. Бу аждаҳо йиллар мобайнида йиғилган меҳр-муҳаббат, ҳурмат, умуман барча яхшиликларни бир ҳамлада ютиб юборди.

Мана кўраяпсизми азиз оқшомхон, қилдан қийиқ ахтарилса, самимий муносабатлар дағал, ширин такаллуфлар сохта бўлиб туюлади. Кўнгилнинг бундай мойиллигига эрк берилса, кишини тубанлик кўчасига етаклаб кетаверади. Шунинг учун дўстлар ўртасидаги совуқлик куртаклигидаёқ суғуриб ташланмаса, унинг нордон, аччиқ меваси дилингни хижил, кайфиятингни хуфтон қилади. Ана шу совуқчиликнинг вақтидаёқ олди олинса хўп-хўп, акс ҳолда игнанинг тешигидан ўтган шамол бўронга айланади-да, ўртадаги барча эзгуликларни учириб кетади. Ҳа, дўстликни сақлаш ҳар иккала томондан бардош, сабр-тоқатли бўлишни талаб этади. Шу дўстлик йўлида фидойилик, ҳалоллиқ, тантилик кўрсата олинса шоир айтганидек уй бир умр дўст билан обод, қалблар унинг машъаласи билан доим мунаввар бўлиб туради.

Мусақул УСМОНОВ,

Халқлар Дўстлиги орденли Тошкент халқ хўжалиги институти КПСС тарихи кафедрасининг катта ўқитувчиси, тарих фанлари кандидати.

Мақол ва афоризмлар

◆ Узоқ умр кўришни ҳамма орзу қилади, аммо кексайишни ҳеч ким хуш кўрмайди.

◆ Ҳақиқат тез-тез касал бўлиб туради, аммо у ҳеч қачон ўлмайди.

◆ Маст шодланса, ҳушёр қайғуради.

◆ Бисотдаги чиройли мақол ҳамёндаги сўм билан баровардир.

◆ Севганимдан буён ҳаёт гўзалдир, демак ўшандан буён яшаётирман.

Т. КОРНЕР.

◆ Кийимига қараб кутиб ол, аммо ақлига қараб кузат.

◆ Кўп овқат кишига қиличдан ҳам кўпроқ талафот етказади.

◆ Бахтли қилмоқ замирида бахтли бўлмоқ ётади.

Э. РИТТЕРСХАУЗ.

◆ Ҳар бир инсон учун доноликка интилиш энг аввало ўзлигини ўрганишдан бошланади.

Г. ЛЕССИНГ.

◆ Меҳмондорчиликка ўз вақтида келган ақллидир.

Э. ГАЙБЕЛ.

◆ Соғлиқ ва саховатдан ташқари ҳаётда ҳеч нарса билимдек қадрланмайди.

И. В. ГЕТЕ.

◆ Ҳақиқат йўлида мағлуб бўлсанг-да, ғолиблик сен тарафда қолади.

Г. К. ЛИХТЕНБЕРГ.

◆ Қасрда кулбага нисбатан бошқача фикрлайдилар.

Л. ФЕЙЕРБАХ.

◆ Икки марта ўқишга арзимаган китоб бир марта ўқиш учун ҳам ярамсиздир.

К. ВЕБЕР.

◆ Тинчлик ақлнинг дурдонасидир.

И. МЮЛЛЕР.

◆ Барча гуллайдиган нарсалар ўз келажаги йўлида хазон бўладилар.

И. Г. ГЕТЕ.

◆ Кеч кўнмасдан кундузни мақтама.

◆ Биров бешик учун қайғурса, яна биров бола учун қайғуради.

◆ Бир михга ҳамма нарсани илиб бўлмас.

◆ Фан фидойилар учун арши аълодек муқаддас, баъзи олғирлар учун эса сут-қаймоқ бериб турадиган соғин сигирдир.

Ф. ШИЛЛЕР.

Немисчадан Бойхўроз МАМАТҚУЛОВ таржимаси.

РАҚС

Ҳасанжон ва Ҳусанжон

(ҚАТРА)

Кунлардан бир куни раҳмдил Одил бобо оққа ўралган чақалоқни кўриб қолиб, ёқа ушлади ва уни аста қўлига олиб, эвараси Донохон ҳузурига қайтди.

— Ўзим бунёд этган янги боғ ёнидан топиб келдим, — деди тез-тез нафас олиб.

Туғиш азобини чекиб, Ҳасанжонни дунёга келтирган Донохон чақалоқни кўриб, деди:

— Номаълум аёл сени ташлаб кетишга қандай кўзи қийди экан, Ҳусанжон?!..

Чақалоқнинг Ҳусанжон деган ном олганини эшитган Одил бобога номаълум аёл қанақа танноз, ойжамол бўлмасин, у эварасининг бир тукига арзимасдек туюлди.

Шу чоқ Ҳасанжон ва Ҳусанжон меҳрибон онанинг кўксини икки томондан искаларди.

Баҳром МУСЛИМОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Телетайп лентасидан

● ДАМАШҚ. Сурия пойтахтида рус тили ўқитувчиларининг бешинчи йиллик конференцияси очилди. Конференцияда қатнашиш учун Сурия ва Ливаннинг кўпгина шаҳарларидан ўқитувчилар, асосан, араб мамлакатларида рус тилини ўқитиш методикасини яхшилашга бағишланган 40 га яқин доклад тайёрлаб келганлар.

Рус тили Сурияда ўтган асрнинг охиридаёқ дастлаб ўқитила бошлаган эди. Сурия, Ливан ва Фаластинда 50 дан кўпроқ рус мактаби ва гимназияси очилган эди. Ҳозир рус тилига қизиқиш ниҳоятда кучайиб кетди. СССРда бошланган қайта қуриш бу жараёнга тобора кўплаб кишиларнинг диққат-эътиборини тортиб, айни вақтда уларнинг кўпчилигини Совет Иттифоқида содир бўлаётган муҳим ўзгаришлар билан бевосита танишиш учун дарсликларни ўқишга мажбур этмоқда. Ҳозир Суриядаги 11 шаҳарда рус тили курслари очилган. Курс тингловчиларига саволлар билан мурожаат қилинганида уларнинг аксарияти Совет Иттифоқидаги воқеаларга қизиққани туфайли, рус ва совет адабиётини оригинал тилида ўқимоқчи бўлгани учун рус тилини ўрганишга киришилганлигини айтишди. Кўпгина сурияликлар Совет—Сурия иқтисодий ҳамкорлиги объектларида меҳнат қилишлари учун рус тили зарурдир, деб таъкидлайдилар.

◆ **ИСЛОМОБОД. Покистоннинг АПП ҳукумат ахборот агентлиги хабар беришича, шу йилнинг июнь ойида Покистон ўзининг биринчи сунъий йўлдошини учиради. Хабарда, Бадр-А деб аталувчи ана шу «экспериментал» йўлдошнинг оғирлиги 75 килограмм бўлади ва у 300—400 километр баландликдаги ер атрофи орбитасига чиқарилади, деб таъкидланди.**

Агентликнинг хабарига кўра, йўлдошни яратиш устида Покистон инженерлари ва олимлари ишладилар. Йўлдош технологик ва матеорологик экспериментлар ўтказиш учун, шунингдек айрим араб мамлакатларининг ёрдами билан янги космик технология ишлаб чиқиш юзасидан экспериментлар олиб бориш учун фойдаланилади.

● ДЕҲЛИ. Деҳли полицияси наркотик модда савдогарларининг катта бир тўдасини фош этди. Бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида полиция вакили Покистон чегараси районидан пойтахтга наркотик моддаларни олиб келган жиноятчилар Ғарб мамлакатларидаги наркотик моддалар савдогарлари билан яқин алоқада бўлиб, ўз товарларини ана шу мамлакатга сотганликларини айтди. Полициячилар ана шу жиноятқор гуруҳнинг аъзоларидан бири — Динеш Кумар деган кимсани қўлга олдилар, унинг ёнидан 9 килограмм героин чиқди. Айни вақтда Бомбейдаги халқаро аэропортда полиция Буюк Британия фуқаросини ва багажида 6 килограммга яқин афюн бўлган яна бир кишини қамоққа олди. «Индиан экспресс» газетасининг ёзишича, 1985 йилдан буён наркотик моддалар савдосига дахлдорликда айбланиб, 4500 киши қамоққа олинган.

Д. ОРТЕГАнинг АЙТГАНЛАРИ

МАНАГУА. Никарагуа халқининг фидокорона куч-ғайрати туфайли сандиночилар республикаси ўтган йили Америка агрессиясига қарши курашда мардона турди, самосачи тўдаларни стратегик жиҳатдан тор-мор этишда ўз ҳарбий муваффақиятларини мустаҳкамлади. Никарагуа президенти Даниэль Ортега «Баррикада» газетаси мухбири билан суҳбатда ана шуларни айтди.

АҚШ юбораётган ва маблағ билан таъминлаётган ёлланган тўдалар сандиночилар халқ революциясини маҳв этишга уриниб, маҳаллий аҳоли бошига кулфат солдилар, қўпорувчилик қилиб ва пистирмалар уюштириб, Никарагуага қарши жиноятлар қилишни давом эттирдилар. Аммо сўнгги вақтда ҳуружларнинг тобора активлашганига қарамай, аксилинқилобчилар миллий территориямизнинг бир қаричини ҳам қўлга кирита олмадилар, деб таъкидлади президент.

1988 йил Никарагуанинг ёлланган аксилинқилобчи тўдаларга ва Америка маъмуриятининг интервенция сиёсатига қарши кураши кучайган йил бўлади, АҚШ маъмурияти эса Марказий Америкадаги можарони ҳарбий йўл билан ҳал этиш ҳаракатидадир, деб таъкидлади Д. Ортега. Марказий Америка халқларининг можарони тинч йўл билан ҳал этиш йўлидаги куч-ғайратларига Вашингтон қарши чиқмоқда ва у Гватемала шартномалари бажарилишини барбод этиш, Никарагуага қарши жинояткорона агрессияни давом эттиришга ҳаракат қилмоқда, деб уқтирди сўнгра президент.

Миллий яраш жараёни давом этмоқда

КОБУЛ. Хост округига давлат юкларини ташиб келтириш ниҳоясига етмоқда. Бу ерга Гардез шаҳридан 14 колонна етиб келди, йўл аксилинқилобчи тўдалардан тозалангунга қадар товарлар Гардез шаҳрида турган эди. Ҳозирги вақтда Хостдан округ уездлари ва районларига озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа кундалик зарур товарларни етказиб беришга киришилди.

«Хост аҳолисига ёрдам бериш тўғрисида қарор чиқаргани учун биз революцион ҳокимиятдан мамнунмиз, — деди БАХТАР агентлиги мухбири билан суҳбатда шу уездда яшовчи Тани Алишоҳ. Ислом шиорларини ниқоб қилиб олган босмачилар аслида ислом йўл-йўриқларига қарши иш тутдилар. Улар барча мўмин-мусулмонларни кундалик зарур товарлар ва озиқ-овқат олиш имкониятидан маҳрум этдилар».

Кандахор вилоятида маҳаллий миллий яраш комиссиясининг илтимосига кўра, афғон армияси қисмлари Сарканай уезди аҳолисига жабр етказган босмачилар тўдасини тор-мор этдилар. Кўплаб қурол-яроғ ва Америкада ишлаб чиқарилган радиостанция ўлжа олинди. Ана шу вилоятдаги Аргастон уездида иш кўрган 23 кишилик гуруҳ халқ ҳокимияти томонига ўтди. Маҳаллий маъмурлар тинч тирикчиликни йўлга қўйишда уларга моддий ёрдам бердилар.

БАХТАР агентлигининг хабар беришича, Покистондан Нангархор вилоятига яна неча ўнлаб собиқ қочоқлар қайтиб келдилар.

Муҳим қадам

Кампучия атрофидаги мушкул вазиятдан қутилиш учун ўтган йили муҳим қадам қўйилди, деб ёзади «Пномпень» газетаси.

Кампучия халқи манфаатларини, регионда тинчлик ва барқарорлик манфаатларини кўзлаган Кампучия Халқ Республикаси миллий яраш йўлига ўтди. Шундай қилиб, Кампучия проблемасини ташқи кучлар аралашувисиз сиёсий ҳал этишда олға силжиш учун қулай истиқбол очилди.

Худди шу йўл туфайли КХР Министрлар Совети Раиси Хун Сеннинг Нородом Сианук билан учрашиш имконияти туғилганлиги айниқса муҳимдир, деб таъкидлайди газета. Бу учрашув Кампучия Халқ Республикасини яккалаб қўйишга интилган кучларнинг кирдикорлари барбод бўлганлигини кўрсатди.

Кампучияда ва халқаро миқёсда кенг қўллаб-қувватланаётган миллий яраш сиёсати Жануби—Шарқий Осиёда ҳақиқий тинчлик учун, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик учун қатъий курашаётган Кампучия Халқ Республикаси, Ҳинди—Хитойдаги қардош мамлакатлар позициясининг изчиллиги ва принципиаллигини яна бир бор тасдиқлади, деб хулоса қилади газета.

КАЛЕЙДОСКОП

ТЕМИР ЙЎЛДАГИ ҚУЛАЙЛИК

Ҳар куни жамоат транспортида ишга бориб келишга қанча вақт ва асаб сарфланишини, азият чекилишини ҳамма яхши билади. Агар ишга етиб бориш учун бир соат ва ундан ҳам кўп вақт керак бўлсачи? Швециянинг АСЕА фирмаси ана шундай йўловчилар учун қулайлик яратди. Шаҳар чеккасидан қатновчи Стокгольм — Вестерос поездига эндиликда идора техникасининг энг сўнгги ютуқлари билан жиҳозланган махсус вагон тиркалди. Вагонда телефон, ёзув машинкаси ва ҳатто секретарь қизлар ҳам бор. Бу демак, фирманинг 30 ходими йўлдаёқ хизмат вазифаларини бажариши мумкин — бир ярим соат қимматли иш вақти зое кетмайди.

«ГЛАДИАТОР» ТУЯЛАР

Кўҳна Эфесдаги антик стадионда қачонлардир гладиаторларнинг шафқатсиз жанглари ўтказилган. Ҳозир ҳам Туркиянинг Сельчук қишлоғидаги ана шу очиқ ҳаводаги музейга жаҳоннинг турли бурчакларидан туристлар келиб туришади. Уларни тарихий обидаларгина эмас, анъанавий Сельчук фестивалида иштирок этиш имконияти ҳам ўзига жалб этади. Туялар жанги ана шу фестивалнинг энг диққатга сазовор воқеасидир. Мазкур тўрт оёқли «гладиатор»лар олишувининг анъаналари узоқ ўтмишга бориб тақалади. Уришқоқ туялар махсус танланади, давомли «спорт» тайёргарлигидан ўтади. Одатда бу ҳайвонларнинг вазни минг килограммдан ортиқ бўлади.

Жанг қоидалари айтарлик мураккаб эмас, қон ҳам тўкилмайди. Ғолиб чиқиш учун рақибни қулатиш ва уни ерга босиб олиш кифоя. Агар ҳайвонлардан бирортаси ҳам бунга муваффақ бўлолмаса, дуранг эълон қилинади. Рақибини қочирган туя эса ғолиб деб ҳисобланади.

Фан оламида

КИМГА ЗАҲАР, КИМГА ДОРИ

ДДТ, бензопирен, аммиак, хлорнинг водород билан бирикмалари каби зарарли ва заҳарли моддаларни парчинловчи микроорганизмларнинг бардошига таҳсин бериш лозим. Эндиликда ана шу моддалар қаторига синиль кислотасини ҳам қўшса бўлади. Инглиз олимлари тупроқ замбуруғларидан ана шу кучли заҳарни қайта ишлашга қодир ферментни ажратиб олишга муваффақ бўлдилар. Дастлабки биореактор бунёд этилди. Ҳадемай саноат корхоналарининг синиль кислотаси ва унинг тузлари билан ифлосланган чиқинди сувларини микроорганизмлар тозалайдиган бўлади.

XXI АСР ВЕЛОСИПЕДЛАРИ

Қайта кашф этишнинг нима ҳожати бор, мазмунидаги маслаҳатларга қарамай, тиниб-тинчимас кашфиётчилар велосипед ихтиро қилишда давом этишмоқда. Ҳатто бу соҳада муайян муваффақиятларга ҳам эришишяпти. Токиода ўтказилган конкурс якунлари ана шундан далолат беради. Унда соф шиша пластикдан ясалган, металл ва резина занжирли (бундай занжирни мойлаб туришнинг ҳожати йўқ), босқичсиз тезликни ўзгартириш қутиси (уни мотоциклчилар ҳозирча орзу қилишади, холос) қўлланилган машиналар намойиш этилди.

Полимер ғилоф ичига яширилган олдинги ғилдиракдаги икки цилиндрли мотори бўлган, спица ва ступицасиз велосипед айниқса кўпчиликнинг эътиборига сазовор бўлди. Унинг 0,8 от кучига эга бўлган моторидан қувват резина валик орқали алюминий қотишмасидан тайёрланган олдинги ғилдиракнинг ҳошиясига узатилади. Ихтирочилар ўз моторлаштирилган ғилдиракларининг кўплаб ишлаб чиқарилаётган ҳар қандай велосипедга енгилғи баки, товуш пасайтиргич ва тезликнинг автомат қутиси билан бирга осонгина монтаж қилинишига кафолат берадилар.

ИХЧАМ ВА ЕНГИЛ

Автомат манипулятор атиги 18 секундда иссиқ прокат қилинган металл тунукаларни пўлат лента билан боғлайди. Тайёр бўлган пакетнинг ҳажми ҳам каттагина, баъзан узунлиги олти метрга етади. Ноёб конструкцияга 1101382-номерли авторлик гувоҳномаси берилди.

Дам олиш соатларида

Нодир қўлёзмалар

Абу Райҳон Беруний ҳикоялари

Абу Райҳон Беруний (973—1048) ўрта асрнинг энг йирик энциклопедик олимларидан эди. Энциклопедик олим деб фаннинг кўп томонлари, соҳаларини эгаллаган ва унинг турли-туман тармоқларида ижод қилган билими етук алломаларга айтамиз. Беруний ана шундай забардаст алломалардан бўлган. Шу билан бирга Абу Райҳон ажойиб таржимон, адабиётшунос, луғатшунос шоир ҳам эди. Лекин Беруний фаннинг энг қийин соҳалари — математика, астрономия, геодезия, картография, доришунослик, минералогия каби фан тармоқлари билан шуғулланди. Бу соҳаларда йирик-йирик асарлар қолдирди.

Абу Райҳон Беруний 973 йил 4 сентябрда Хоразмнинг Кот (баъзи манбаларда Қиёт) шаҳрига яқин жойда туғилди. Кот бу пайтларда хоразмшоҳларнинг пойтахти бўлган, унда фан ва маданият бир мунча ривож топган эди.

Абу Райҳон Беруний бошқа асарлари қатори «Жавоҳир китоби»ни ҳам ёзган эди. Бу асарида олим ҳар хил минераллар ҳақида қалам юритиб, улар тўғрисида турли-туман ҳикояларни ҳам келтирган. Бу ҳикоялар, аслида, ўрта асрларда ҳар хил муносабатлар билан пайдо бўлган эди. Улар турли-туман маъданлар, қимматбаҳо гавҳарлар, улар туфайли чекилган машаққатлар ва ўзаро юз берган муносабатлар, одамлардаги устамонлик, ўрта асрдаги ҳаёт тарзи, мол-дунё йиғиш ва унинг учун бўлган жанглар ва бошқа турли воқеалар шундай қизиқарли баён этилганки, буларни ўқиб ўнинчи ва ўн биринчи аср кишилари ҳаёти кўз ўнгимизда яққол гавдаланади. Яна булар ҳақида моҳирона қалам юритган Беруний кўз ўнгимизда ўткир ҳикоянавис сифатида гавдаланади. Олим бизларга яқин, ҳамнафасдек туюлади, у шундай бўлиб қолади ҳам, зеро унинг барча илмий мероси шундай гувоҳлик беради.

Дарра

Айтишларича, ал-Мансурнинг олдига бир киши келиб, унга, Хисравшоҳлардан бўлмиш фалон шоҳнинг қабри — новусга кирдим, деб хабар қилибди. Ўша киши у ерда гавҳару-лаълдан бўлган бир тожни кўрибдики, унинг қийматини белгилаб бўлмасмиш. У ал-Мансурга айтмай туриб тошга қўл теккизишга ботинолмаганини унга айтибди.

Ал-Мансур уни етмиш дарра уришга буюрибди ва жарчиларга айтиб:

— Подшоҳ қасрига у хоҳ тирик бўлсин ва хоҳ ўлик бўлсин — ўғринча кирганнинг жазоси мана шу, — деб жар солдирибди.

Чиндан ҳам халқ устидан сиёсат юргизишда, мурувват ва ҳуррият ўрнатишда тақозо қилинадиган талаб мана шундай бўлиши керак.

Ҳеч нарса...

Бир киши эшагини бозорга ҳайдаб кетаётган экан, ўшанда у эшакка шиша тўлдирилган сават ортиб олган экан. Шунда кимдир ундан, «Нима олиб кетаяпсан бозорга», деб сўраган экан, у жавоб бериб, «Эшак қоқилиб кетса, ҳеч нарса», — дебди.

Илон мунчоқ

«Илон мунчоқ» форсча мор миҳра дейиларди. Буни икки жиҳатдан илонга нисбат беришган. Бири шуки, илон чаққан пайтда уни фойдаси бўлган, сут билан, ё ичимлик билан аралаштириб (чақилган жойга) суртилган ё ичилган.

«Китоб ал-жавоҳир» — «Жавоҳирлар ҳақидаги китоб»да кимки, илон тош»ни (бўйнига) осиб юрса, ўша кишини илон чаққанда фойдаси тегади, дейилган. Балки шундай бўлса бўлгандир!

Илонга нисбатан берилган иккинчи сабабга келсак, у тош илонлар ичида туғилган, бу тошни илоннинг ичидан чиқариб олишган. Хисравшоҳлар даврида ҳам улар хазинасида, дори-дармонлар ичида сақланган.

Илон овловчилар шундай даҳшатли илонларни овлашар эканки, улар овлайдиган илонлар бошқа илонларни еб тирикчилик қилар экан. Мана шу мунчоқтошлар унинг бўйнида бўлар экан, ўзи оқ, марваридга тортган бўлар экан. Баъзида буларнинг оқ аралашган қораси ҳам бўлар экан. Бундай тошнинг илондан чиқиши учун ўша илон тўрт юз илонни еган бўлиши керак экан. Шундагина мунчоқ тош чиқар экан. Менимча, бундай саноқ «Китоб ал-ойдин»дан олинган бўлса керак, лекин шундайми-шудай эмасми, аниқ эслолмайман. Яна у шундай дейди: агар ўша модда унда бошқа қуюқлашса, у ҳолда унинг пешонасида худди икки темир парчаси сиқиб тургандай бўларкан, ҳатто бу сиқиғдан безовталаниб, ўзини қўйгани жой тополмас экан. Кейин унинг терисини тиғ билан кесиб сиқишади-да, ўша суюқлик кўрингач, уни идишга қуйиб олишади. Олдинига у юмшоқ бўлади, ҳавога теккач, қотиб тош бўлиб қолади.

Уни синаб кўриш учун шундай қилиш ҳам мумкин: агар уни дағалроқ қора газмолга суртилса, у ўша заҳоти оқариб кетади. Мана бу оқариш эса унга суртиладиган нарса табиатнинг юмшоқлиги ва газмолнинг дағалиги сабабли бўлади.

Айтишларича, илон овловчилар, бу мунчоқлардан «Марям тоши» тайёрлашади. Бу тош ҳам дағал газмолни оқартиришга қодир экан, лекин шуниси ҳам борки, ерда етилган кўпинча оғирликда, тирик зотда етилган нарсалардан ортиқ туриши керак.

Солиқ йиғадиган бир киши менга шуни гапириб берди: шу киши Бустнинг Мастаба деган жойида яшаркан. Унинг илон аврайдиган бир қўшниси бўлиб, у билан улфат экан. Кунлардан бир куни қўшниси уйидан хотиннинг дод-войини эшитиб қолибди. Югуриб чиқса хотинни эри ураётган эмиш, апил-тапил хотинни калтаклаётган эрни ушлайман, деб чиқса, эрининг ўзи ҳам дод деб ўзини эну-бошини йиртаётганмиш. Ундан нима бўлганини сўрашса, у дебди:

— Мен мор муҳр ўстираман деб илон боқаётган эдим. Кечалари тоза ҳаводан нафас олсин, тағин димиқиб ўлиб қолмасин деб, уни савати билан томга, ташқарига олиб чиқиб турар эдим. Шу тариқа мен истаган нарсамни рўёбга чиқармоқчи эдим. Кеча азонда, тонг ёришмасдан олдин бунга овқат бўладиган илонлардан тутиб келай, деб овга чиқиб кетган эдим. Мана бу мегажин унга қарамабди, ҳам ўз ҳолига ташлаб қўйибди. Мана энди келсам, офтоб таптида исиб, димиқиб ўлиб ётибди. Ҳамма қилган ҳаракатларим бир пақир бўлди. Барча меҳнатим ҳавога учиб, вақтим бекор кетди, бу фоҳиша мегажинга ишониб кетиб озмунча зиён қилмадим. У менга ўлган илонни кўрсатди: қарасам, унинг бўйнида иккита мунчоқ тош бор эди.

Ёқут ёруғида

Ас-Салломий ал-Лаҳҳомдан олиб ҳикоя қилади: Абу Бишир Сайрафий бир куни кечаси Сарандибда тоғасиникида бўлган экан. Шунда узукка қизил ёқутдан бўлган бир кўзни келтирибди. Ўша ёқут ёруғида китобни ўқиб бўлибди. Ҳикоя қилувчи бундан жуда ажабланиб сўзлаган, чунки бу воқеа тун қоронғусида бўлаётган экан.

Бир шаффоф тош ўзига шуъласи тушаётган чироқдан нур олмай туриб ўзидан-ўзи ёзилган нарсани ўқиб бўладиган даражада ёритаётганидан ажабланишибди. Бу ёқут худди ярим думалоқ шаклда бўлиб, юзи хат ёзилган майда сатрларга қаратиб қўйилган экан. Буни ўзига ўхшаган ярим думалоқ биллур билан ҳам ўқиш мумкин экан. Чунки бунинг орқасидан кўринадиган хатлар йўғонлашиб, сатрлар ораси кенгайиб кўринади. Бунинг сабабларини айнан санъати ҳақидаги битилган асарлар ечиб беради.

Филология фанлари кандидати, шарқшунос олим Абдусодиқ ИРИСОВ тайёрлаган.

Биродар АБДУРАИМОВ:

«Пахтакор»—олий лигага интилади»

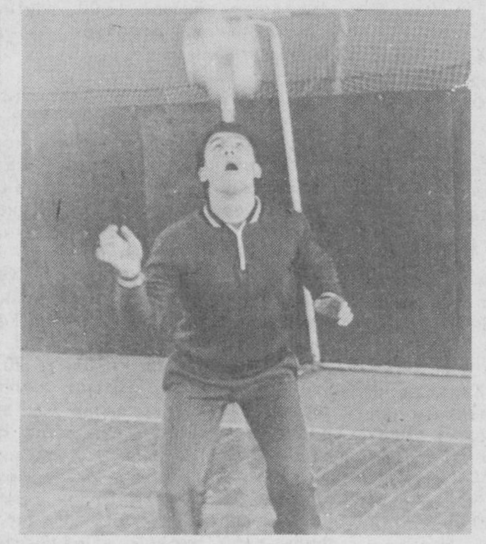

«Пахтакор» командасининг аъзолари республика даволаш-физкультура диспансерида кўрикдан ўтишди. Улар Қибрайдаги ўқув-машғулот базасида янги мавсумга тайёргарликни бошлашди. Биз шу ерда команда катта тренери Биродар Ҳасанович Абдураимов билан учрашиб, ундан «Тошкент оқшоми» газетхонларини қизиқтираётган саволларга жавоб беришни илтимос қилдик.

— Биродар Ҳасанович, команда составида қандай ўзгаришлар юз берди!

— Ўтган мавсум якунланиши билан бир неча ўйинчиларнинг командадан озод қилиш ҳақидаги аризаларини кўриб чиқдик. Дарвозабон Фотиҳ Ёқубовнинг оилавий шароити ҳисобга олинди. Ҳужумчи Собир Разаматов, ярим ҳимоячилар Игорь Иванов ва Сергей Доронченколарнинг ҳам илтимослари қондирилди. Уларнинг қайси командалар шарафини ҳимоя қилиш масаласи Ўзбекистон ССР физкультура ва спорт давлат комитети футбол федерациясининг спорт-техника комиссияси томонидан кўриб чиқилади ва ҳал қилинади. Илҳом Шарипов Совет Армияси сафига чақирилди.

Биз бу йил мавсумга тайёргарлик кўраётганлар сафида иштирок этишга жуда кўп ёшларга рухсат бердик. Улар собиқ «Спартак» кўнгилли спорт жамияти болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг тарбияланувчилари Дилшод Султонов, Мурод Алиев, Санжар Мақсудов, республика олий спорт маҳорати мактабининг тарбияланувчилари Жорулла Абдуллаев, Шуҳрат Мақсудов, Григорий Богданов, Сергей Андреевдир. «Косонсойчи» командасининг ўйинчиси Фурқат Эсонбоев, Андижоннинг «Пахтакор» командасидан Равиль Бикулов, Навоий шаҳрининг «Зарафшон» командасидан Олег Лутков, Совет Армияси сафида хизмат муддатини ўтаб бўлган Виктор Соколовскийлар ҳам ўқув-машғулотларида қатнашишмоқда.

Йгорь Шквирин, Андрей Пятницкий ва кейинги йилларда Бокунинг «Нефтчи» командасида ўйнаган Мустафо Билоловлар яна ўз клубларига қайтишди.

Ўтган мавсум охирларида дарвозабон Юрий Курбиконинг қўли синган эди. Жароҳатнинг битиши қийин бўлди. Ҳозир у шахсий план асосида машғулотлар ўтказяпти. Бошқалар учун эса қизғин тайёргарлик даври бошланди. Очиқ майдон, манеж ва залда ўтказилаётган машғулотларда ҳимоячилар: Сергей Ковшов, Низом Нортожиев, Геннадий Денисов, Сергей Бондаренко, Александр Кожухов, Игорь Близнюк, ярим ҳимоячи ва ҳужумчилар: Олег Синелобов, Василий Постнов, Геннадий Роткович, Марат Кабаев, Азамат Абдураимов, Миржалол Қосимов, Асад Дўрмоновлар маҳоратларини такомиллаштиришмоқда.

— Тайёргарликни командалар билан учрашувларда синовдан ўтказиш муҳим аҳамиятга эга. Бу борадаги режалар ҳақида сўзлаб берсангиз.

— Команда 28 январдан 5 февралга қадар Фарғонада ўтказиладиган анъанавий турнирда иштирок этади. Бу ерда биринчи лига коллективларидан «Помир», «Кузбасс», «Геолог», иккинчи лига вакиллари «Уралмаш», «Нефтяник» командалари билан беллашамиз. Шунингдек, Вильнюснинг «Жальгирис», Олмаотанинг «Қайрат» командалари билан ҳам контроль учрашувларини ўтказиш ниятидамиз.

Бу йил биринчи марта биринчи лига коллективлари ўртасида ташкил этилаётган Кубок ўйинлари тайёргарликни такомиллаштиришда муҳим роль ўйнайди. Кубок учрашувлари 13—25 март кунлари Краснодар, Майкоп, Новороссийск, Сочи шаҳарларида ўтказилади. Биз Сочида МАСК, «Гурия», «Помир», «Колос» командалари билан куч синашамиз. Мақсадимиз маҳоратни шунчаки синовдан ўтказиш эмас, навбатдаги босқичга йўлланма олиш.

— Кўпчилик газетхонлар пахтакорчиларга йил бошида катта ваъда бериш, мавсум сўнгида эса омадсизликка баҳона топиш одат бўлиб қолди дейишмоқда. Бу фикрга нима дейсиз!

— Аввало, уларга яхши ниятлари учун раҳмат айтиш керак. Ачинганн учун аччиқ ҳақиқатни юзга айтишмоқда. Қолаверса, команданинг олий лигага қайтиш муддати жуда чўзилиб кетганлиги уларни ҳақли равишда ранжитмоқда. Нима бўлганда ҳам биз улардан қарздормиз.

Ваъда ва ижрога келганда, ўтган мавсумда кучли ўнликдан жой олишни мақсад қилган эдик. Бунга эришдик. Лекин мавсум сўнгида «Локомотив» ва «Кузбасс» командалари билан бўлган учрашувларда имкониятлардан фойдалана олмаслик панд берди. Шунинг учун ҳозир ўйинчиларнинг майдонда тез чопиши, кутилмаган вазиятларни вужудга келтириш ва ана шу дақиқаларда оқилона иш тутишига аҳамият беряпмиз.

— Мухлисларни асосан шу камчилик ранжитаётган эди. Демак, уни бартараф қилиш тадбирлари кўриляпти. Уларни яна команданинг бу йилги асосий мақсади қизиқтирмоқда.

— Мақсадимиз битта —олий лигага чиқиш. Йўқ, бу навбатдаги ваъда эмас, мустаҳкам заминга эга бўлган мақсад. Юқорида айтганимиздек, тажрибали ўйинчиларимиз сафимизга қайтди. Ҳимоя, ярим ҳимоя, ҳужумда ҳам белгиланган кўрсатмани уддалайдиган ижрочиларга эгамиз. Тўғри МАСК, «Даугава», «Гурия», «Ростсельмаш», «Помир» командалари билан рақобатга бардош бериш, олий лигага йўлланма олиш осон бўлмайди. Йигитларимизнинг руҳи баланд. Ҳар бирининг қалбида мумкин қадар тезроқ кучлилар сафидан жой олиш умиди жўшиб турибди. Ўйлаймизки, мақсад ва ҳаракат бирлигини таъминлаган коллективга омад ёр бўлади.

Суҳбатни М. ОТАХОНОВ ёзиб олди.

СУРАТЛАРДА: мавсумолди тайёргарликда.

М. Назаров фотолари.

Шанба оқшоми

Бир асар тарихи

Акмал ПЎЛАТ

Меҳнат аҳли

Меҳнат аҳли қилди обод, Фарҳод даштини гулбоғлар,
Гулистон бўлди саҳролар, учолмас энди ҳеч зоғлар.
Чидолмай душманим, фарёд уриб кўксини минг доғлар,
Суринг меҳнат ғурурин чарчамасдан дўстлар, ўртоқлар.

Забардаст халқ музаффардир, ҳамиша кулди давроним,
Куйиб кул бўлди душман, биз яшармиз, йўқдир армоним.
У чўллар энди бўстондир, қувонди, кулди меҳмоним,
Суринг меҳнат ғурурин чарчамасдан дўстлар, ўртоқлар.

Юринг колхозчи дўстлар, сувга сероб пахтазор бўлсин,
Бу кенг водий ҳамиша яшнасин, гул-лолазор бўлсин,
Эзилсин душманим, ўз қилмишидан шармисор бўлсин,
Суринг меҳнат ғурурин чарчамасдан дўстлар, ўртоқлар.

Ватан гулзорида ҳар бир йигит, қиз мисли булбулдир,
Очилган пахтазорим, шоналар кулган атиргулдир.
Бил, Акмал юртда доим нози-неъмат—лаззати мўлдир.
Суринг меҳнат ғурурин чарчамасдан дўстлар, ўртоқлар.

1943 йил.

«Меҳнат аҳли»

Ўзбекистон ССР халқ артисти, таниқли бастакор Муҳаммаджон Мирзаев билан суҳбат

— Шундай қўшиқлар бўладики, у шоирнинг ҳам, бастакорнинг ҳам ижодида маълум из қолдиради. «Меҳнат аҳли» қўшиғини халқимиз шундай асарлар сирасига қўшади, ҳозир ҳам ўзгача завқ-шавқ билан тинглайди...

— Бу қўшиқ — номи ҳам айтиб турибди — меҳнат аҳли ҳақида: меҳнат аҳли орасида, ўша машҳур Фарҳод ГЭСи қурувчилари шаънига ёзилган.

1943 йил эди. Ҳали-ҳали кўз ўнгимда: Фарҳод ГЭСида иш жуда авжида. Ўн мингдан зиёд киши котлован қазишди. Ўҳў, у жасоратни, халқимизнинг у фидокорлигини тасвирлашда унча-мунча қалам ожизлик қилади.

Марҳум шоир Акмал Пўлат ГЭС бошлиғи. Мен эса ГЭС театрида ишлардим. Трасса бўйлаб концертлар берардик. Хуллас, Фарҳод ГЭСи қурувчилари ҳам, биз — маданият аҳли ҳам жанговар хизматдамиз.

ГЭС қурилишига Усмон Юсупов, Абдували Мўминов (ўша пайтларда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раиси эдилар) ҳар ҳафтада келиб туришарди.

Бир сафар келганларида биз берган концертни кўришди. Концертдан кейин Усмон ота мени ва Акмал Пўлатни ёнларига чақирдилар.

— Халқни қаранглар. Бунақанги иш ҳали ҳеч қайси ерда бўлмаган. Бу жонбозликни қўшиққа солса бўлмайдими? Бўлади. Энди сизларга бир маслаҳат. Шу меҳнат аҳли ҳақида бир қўшиқ яратасизлар. Сиз, Акмалжон, бир шеър ёзинг. Музикасига мана, Мирзаев бор. Келгуси келганимда эшитаман. Қўшиқ бўлганда ҳам жарчи қўшиқ бўлсин. Ҳаммани жасоратга ундасин.

Акмал Пўлат ўшанда ертўлада бола-чақаси билан яшарди. Икки кундан кейин келиб қолди. Хурсанд. Шеърни ёзибди.

— Эндиги иш сизда қолди, — деди.

Ўқисам, бир жанговар шеър бўлибди денг, томирларим жимирлашиб кетди.

— Музика басталаш ҳам осон кўчгандир?

—Анча мушкул аҳволда қолдим. У куйга солдим, бу куйга солдим — бўлмади. Оҳангларим ўзимга ёқмайди. Биз куни Бекободда чойхонада ўтиргандим. Бекободда қурувчиларга солинган уйда яшардим-да. Доирачи Ғофир Иноғомов икковимиз суҳбатлашардик. Бир воиз чойхона олдидан қўшиқ хиргойи қилиб ўтиб қолди. Қулоқ солсам, Машрабнинг машҳур ғазалини оҳангга солиб кетяпти. Беихтиёр ўша хиргойи усулида такрорладим:

Меҳнат аҳли қилди обод,
Фарҳод даштини гулбоғлар...

Ичимда чироқ ёқилгандек. Сал фурсат ўтмаёқ куй тайёр бўлди. Энди буни ким ижро этиши керак?

Концерт бригадамизда Меҳри Абдуллаева ва Ҳамро Абдуллаевлар бор эди. Икковига топширдим. Ижро этилди ҳам. Лекин менга ҳам, Акмал Пўлатга ҳам ёқмади.

— Овози етмаяпти, — нолиди Акмал Пўлат, — шу, бошқа одам ижро этса бўлмасмикан?

Дилгир бўлиб, Тошкентга жўнадим. Тўғри Ҳалимахоним Носировага учрашдим. Шеърни унга кўрсатдим. Ўқиб кўриб, кўзлари чақнаб кетди.

— Жуда зўрку! Энди бундоқ, бу ашулани икки киши ижро этмаса бўлмайди. Эртага бир хабар олинг, иккинчи овозни ҳам топаман.

Икки кун ўтказиб яна Ҳалимахонимнинг ҳузурига келдим. Фотима Боруховага ҳам қўшиқ манзур бўлибди. Хурсандлик билан машққа киришдик. Бекободга, Фарҳод ГЭСига жуда аъло кайфиятда кириб бордим.

— Демак, қўшиқ илк бор Тошкентда ижро этилибдида?

— Йўқ. У пайтлар Навоий театри эндигина ташкил бўлган, биноси эса ҳали битмаган эди. Томошалар ҳозирги Свердлов номли концерт залида кўрсатиларди.

Тошкентдан келганимга беш-олти кун бўлган эди, Ҳалима Носирова бошчилигидаги концерт бригадаси ГЭС қурилишига келиб қолди. Усмон ота ҳам бирга келди.

— Ҳа, Муҳаммаджон, — сўрашдилар мен билан, — ашула тайёр бўлдими?

— Тайёр бўлди.

— Эшитамизми бугун?

— Эшитамиз.

Энди бу манзарани кўз олдингизга келтиринг: ўн минг одам жавлон уриб ишлаяпти. Тепада санъаткорлар. Бир пайт Ҳалимахоним билан Фотимахонимнинг ўктам овози янграб қолди-ку.

Меҳнат аҳли қилди обод,
Фарҳод даштини гулбоғлар,
Гулистон бўлди саҳролар,
учолмас энди ҳеч зоғлар...

Чамамда, қўшиқдан ўткирроқ нарса йўқ экан дунёда. Қўшиқ тугади. Одамлар ҳайқиради: яна такрорлашни талаб қилишади. Уч марта кетма-кет ижро этилди.

Усмон ота қувонч билан Акмал Пўлатни ҳам, мени ҳам қучоқлаб ўпди:

— Мана буни қўшиқ деса бўлади. Раҳмат, сизларга!

Ҳамманинг тилида шу қўшиқ. Менинг отим ҳам сал кунда «Меҳнат аҳли» бўлиб қолди. Ҳалима опага айниқса, бу ном ёқиб тушди чоғи менга доим «Меҳнат аҳли» деб мурожаат қилардилар.

— Муҳаммаджон ака, «Меҳнат аҳли» қўшиғини кўплаб хонандалар ижро этишган-а?

— Яхши қўшиқни ҳамма ижро этгуси келади. Ҳар бир ижрочи қўшиққа янги услуб билан ёндошади.

«Меҳнат аҳли»ни кўп хонандалар ижро этишди. Лекин ҳеч ким Ҳалима Носирова билан Фотима Боруховачалик меъёрига етказиб ижро этолмаган. Кейинги йилларда хушовоз қўшиқчимиз Мунюжот Йўлчиеванинг ижроси ўша юқори талабларга жавоб беради. Мунюжотнинг ютуғи — у икки овозли ашулани якка ўзи ижро этаяпти.

— Кейинги йилларда негадир катта ашула йўлидаги қўшиқлар камайиб кетяпти...

— Шоирлар ҳам, бастакорлар ҳам замонавий қўшиқлар ижод этишяпти-да. Ўзим ҳам кўплаб қўшиқлар яратдим. Туроб Тўла шеъри билан айтиладиган машҳур «Олтин сандиқ», яқинда ёзилган Маъруфа Муҳамедова шеъри билан «Гулгун ҳаёт» кабилар ўзимга жуда ёқади. Шоирларимиз дилбар шеърларини қанчалар кўп ёзсалар, биз — бастакорлар ҳамиша хизматдамиз. Элга манзур, умри боқий қўшиқлар яратиш ҳар бир ижодкорнинг бурчи-ку.

— Дилкаш суҳбатингиз учун Сизга раҳмат, Муҳаммаджон ака. Ижодингизга равнақ тилаймиз.

— Миннатдорман. Қўшиқ шайдоларига яхши қўшиқларимиз доим ҳамроҳ бўлсин.

Суҳбатни Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Хандалар

— Ал-ло! Айтинг-чи, яна қачонгача шифтимиздан чакка ўтади!! Томни ремонт қилиш ҳақида ариза берганимизга ярим йилдан ҳам кўп бўлдику!

— Марҳамат қилиб 88224 га қўнғироқ қилинг.

— Нима, бу бошқармангиз бошлиғининг телефоними!

— Йўқ, об-ҳаво бюросиники.

* * *

Куёв тўйдан кейин келинга ёрилиб, деди:

— Жонгинам, мен ҳали ўзим ҳақимда сенга батафсил сўзлаб бермагандим... Мен иккита болам учун алимент тўлайман.

— Ҳечқиси йўқ, азизим, мен иккита боламга алимент оляпман.

Худойназар ЖУМАНАЗАРОВ тайёрлаган.

Узоқ-яқинга қараганда

Нормада кўзга тушаётган ёруғлик нурлари тўр пардада йиғилади. Бу ҳолат илмий тилда «Эмметропия» деб аталади. Бундай ҳолат 30 процент кишиларда учрайди. Улар узоқни ҳам, яқинни ҳам яхши кўрадилар.

Шунақаси ҳам бўладики. баъзи кишилар яқинни яхши кўрадилару, узоқни яхши кўра олмайдилар. Бунда кўзга тушаётган ёруғлик нурлари шох парда кучли синдириши натижасида тўр пардага етиб бормайди. 15—20 процент кишиларда учрайдиган бу ҳолат «Миопия» дейилади. Бундай кишиларга узоқни кўриш учун икки томони ботиқ кўзойнаклар тавсия этилади.

«Гиперметропия» ҳолатига учраган кишилар бўладики, улар яқинни яхши кўра олмайдилар, узоқни кўришлари эса ўзгармайди. Бундай кишилар яқиндаги нарсаларни кўриш учун икки томони қабариқ кўзойнакдан фойдаланадилар. Бунда, биринчидан, кўзойнак билан яхши кўрилса, иккинчидан, миопия ёки гиперметропияни ўсишдан тўхтатилади. Офтолмолог олимларнинг кўрсатишларича, кўзойнак тақиш миопия ва гиперметропия натижасида келиб чиқадиган турли кўз касалликларидан сақлар экан.

Турфа олам

КОСМИК БЕТОН

Яқинда АҚШ олимлари Ой чангидан бетоннинг таркибий қисми сифатида фойдаланиб кўрдилар. Тажриба ижобий натижа берди: у ўзимизнинг оддий бетондан мустаҳкам чиқди. Олимлар микроскоп остида олиб борилган тадқиқотлар вақтида Ой чангида органик аралашмалар йўқлигини аниқладилар. Маълумки, бундай аралашмалар бетоннинг мустаҳкамлигига салбий таъсир этади. Ой чанги қўшиб тайёрланган бетон Американинг қурилиш стандартлари талаб этганидан икки баравар мустаҳкам чиқди.

ГУМОНСИРАШ ОҚИБАТИ

100 ҳолдан 90 тасида биз ўзимизга ўзимиз уқтирган касалликлар билан оғриймиз— инглиз олимлари ана шундай хулосага келдилар. «Демак, сиҳат-саломатлигимизнинг асосий душмани — бизнинг ўзимиз», деб таъкидлайдилар улар. Инглиз врачлари хавфли гумонсирашга қарши курашнинг бир неча усулларини тавсия этишади. Асоссиз гумонсирашнинг нақадар хавфли эканлигини биз тасаввур ҳам этолмас эканмиз. Энг оддий усуллардан бири бу — ўзимизни ўзимиз «мен соғман» деб мунтазам ишонтириб туриш экан. Аксинча, ўзингизда бирор ҳасталикни гумон қилишингиз билан у дарҳол пайдо бўлар экан. Инглиз врачлари сиҳат-саломатлик учун курашнинг бошқа самарали воситаси сифатида кундузги уйқуни тавсия этишади. Шунингдек, улар ухлаш олдидан ўзингизни ўзингиз: мен денгиз соҳилида, иссиқ қумда ётибман ёки балиқ овлаяпман, деб ишонтиришингизни маслаҳат беришади. Инглиз олимларининг фикрига қараганда ана шу «манзаралар» қаттиқ ухлашингизга, миянгиз ҳордиқ чиқаришига ёрдам беради.

«Нохаёлий» касалликларга қарши курашнинг гипноз масалалари билан шуғулланувчи Вернон Колеман бетоблик вақтида касалликни шилқим, шу билан бирга ҳаддан ташқари озғин, қилтириқ, бошпанасиз, қўрқоқ меҳмон сифатида кўз олдига келтиришни тавсия этади.« Бу «дайди»ни осонгина қувиб юборишга ёрдам берар эмиш.

БИР ЖУФТ БАҲАЙБАТ ЭТИК

Америкадаги унча катта бўлмаган Сан-Антонио шаҳрига яқинлашаётган ҳайдовчилар йўл чеккасида номаълум улкан Гулливер «қолдириб кетган» бир жуфт баҳайбат этикни кўриб, албатта тезликни пасайтиришади. Бўйи тўрт қаватли бинога тенг ана шу пойабзал — асарнинг муаллифи моделчи-ҳайкалтарош Боб Вэйднинг ўзи ҳам уни нима учун ясаганлигини аниқ-равшан тушунтириб беролмабди. Кўпчилик мазкур «пойабзал»ни бефаросатликка ўрнатилган оламшумул ёдгорлик деб ҳисобламоқдалар.

МАНА БУНИ ҚОВОҚ ДЕСА БЎЛАДИ

АҚШ. Ўтган кузда монтиселлолик (Флорида штати) фермернинг омади кулиб боқди. У вазни 354 инглиз фунтига тенг қовоқ етиштирди. Шак-шубҳасиз, бунда фермер пешона терининг самараси ҳам бор. Улкан қовоқ ҳақида ёрқинроқ таассурот ҳосил қилиш учун репортёр уни ва фермерни кенг бурчакли фотообъектив билан суратга олибди.

АП—ТАСС фотоси.

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

18—24 январь

Душанба — 18 январь

● МТ I

7.00 **«120 минут».** 9.05 «Ҳайвонот оламида». 10.05 «Ҳамшаҳар йигит». Бадиий фильм (Олмаотадаги бадиий фильмлар марказий бирлашган киностудияси, 1942 йил). 11.30 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 СССР-да Ҳиндистон фестивали. «Якшагана» анъанавий театри. 16.55 «Қувноқ стартлар». 17.40 **«Фан ва меҳнат иттифоқи».** Ҳужжатли фильмлар премьераси. 18.10 Дебют. Г. Мурзабекова чалади (скрипка). 18.35 «Мактаб: қайта қуриш муаммолари». 18.50 «Кекса уста эртаклари». Мультфильм премьераси. 19.05 «Пульс». **Туб ислоҳот йўлларида.** Белоруссия корхоналарининг тажрибаси (Гродно, Могилёв шаҳарлари). 19.35 Бутунроссия конкурси лауреати Ю. Евтушенко чалади (гусли). 19.50 А. Н. Островский. «Даромадли жой». ССР Иттифоқи Давлат академик Малий театрининг фильм-спектакли. 21.30 **«Время».** 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Даромадли жой». ССР Иттифоқи Давлат академик Малий театри фильм-спектаклининг давоми. 23.10 «Дунё воқеалари». 23.20 Баскетбол. СССР чемпионати. Эркаклар. «Жальгирис» — МАСК.

● МТ II

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Акс садо». «Ёддан чиққан кўприклар орқали». 19.55 Халқ куйлари. 20.15 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 21.30 **«Время».** 22.00 «Қайта қуриш прожектори». 22.10 «Иллюзион». «Петр Виноградовнинг шахсий ҳаёти». Бадиий фильм («Москинокомбинат», 1934 йил). 23.40 «Дисклар айланганда». Музикали кўрсатув. 00.10 Янгиликлар.

● ЎзТВ

6.55 **«Ассалому алайкум».** Информацион-музикали программа.

* * *

16.45 Химия. СССРда минерал ўғитларни ишлаб чиқариш. 17.15 «Вента». Телефильм. 17.25 Жамиятшунослик. 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Болалар учун. «Бойчечак». 18.30 «Қизиқувчилар экрани». 19.00 **«Қайта қуриш: тажриба ва муаммолар».** ЎзССР Енгил саноат министрлиги корхоналарини хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш шароитларидаги иши ҳақида. Охунбобоев номли Кўқон тикувчилик фабрикаси мисолида (рус.). **19.30 «Ахборот»** (рус.). 19.45 Ижод саҳифалари. Ж. Байрон туғилган кунининг 200 йиллигига. 20.30 **«Ахборот».** 20.50 ЎзССР Давлат телерадиоси хизмат кўрсатган хор коллективининг концерти. 21.20 Музикали танаффус. 21.30 Москва **«Время».** 22.00 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.10 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Оловли йўллар». Кўпсерияли телевизион бадиий фильм. 15-серия — «Менинг республикам». 23.30 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Бахтли одам». Бадиий фильм («Беларусьфильм»). 20.45 «Кескин танқид остида» (такрор, рус.). 21.30 Москва. **«Время».**

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ: 22.10 «Ян Амоснинг дарбадарлиги». Бадиий фильм. 1-серия (ЧССР, рус.).

Сешанба — 19 январь

● МТ I

7.00 **«120 минут».** 9.05 Мультфильмлар. 9.30 «В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари». **«Йигирманчи йилларга назар ташлаб».** Кўп серияли телевизион фильм премьераси. 1-фильм. 10.50 Ф. Дзержинский номли дивизия ансамблининг чиқиши. 11.10 «Темир оқим» тарихидан». Ҳужжатли фильм («ЦНФ»). 11.30 «Қувноқ стартлар». 12.15 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Халқаро конкурслар лауреати А. Винницкий чалади. 16.40 **«Қайта қуриш: тажриба ва муаммолар».** Телевизион ҳужжатли фильмлар премьераси. 17.10 **МТ экранида биринчи марта.** «Метрода учрашамиз». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Ленфильм»). 19.20 «Инсон ва қонун». 19.50 «Дунё воқеалари». 20.10 «В.И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари». **«Йигирманчи йилларга назар ташлаб».** Кўп серияли телевизион фильм премьераси. 1-фильм. 21.30 **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Нигоҳ». Ёшлар программаси. 23.30 «А. Н. Скрябиннинг барча симфониялари». 1-симфония.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Шаҳарликлар ерда». Ҳужжатли фильм (Ленинград ҳужжатли фильмлар студияси). 9.35, 10.35 География. 7-синф. 10.05 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Умумий биология. 11.35, 12.35 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 9-синф. 12. 05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 **«Ботқоқликдаги одамлар. Полесье хроникаси».** Саккиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4, 5 ва 6-сериялар (Беларусьфильм»). Танаффус пайтида (15.20) — Янгиликлар.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Ритмик гимнастика. 19.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.00 «Музикали киоск». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 **«Халқаро панорама».** 21.30 **«Время».** 22.05 Қайта қуриш прожектори». 22.15 **«Ботқоқликдаги одамлар. Полесье хроникаси».** Саккиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси («Беларусьфильм»). 5-серия. 23.20 Янгиликлар.

● ЎзТВ

6.55 **«Ассалому алайкум».**

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Қувноқ болалик мамлакатида». Мультфильм. 18.25 **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. «Ватан ҳимоячилари қилиб тарбиялаймиз». 18.55 «Экономикани бошқаришда тубдан қайта қуриш». Кўрсатувда ЎзССР Фанлар академияси Экономика институти ходимлари иштирок этадилар. 19.30 **«Ахборот» (рус).** 19.45 «Ёдгорлик» туркумидан. Назир Сафаров ижоди ҳақида. 20.30 **«Ахборот».** 20.50 ЎзССР Давлат телерадиоси дуторчи қизлар ансамбли солистлари концерти. 21.20 «Долзарб вазифа». 21.30 Москва. **«Время».** 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Оловли йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 16-серия — «Менинг республикам». 23.20 «Бугун оламда нима гап?».

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 Болалар учун фильм. «Мовий кўрфаз капитани» (Ялта телевидение студияси). 20.45 «Социалистик мусобақа: якунлар, изланишлар, ечимлар» (рус.). 21.30 Москва. **«Время».**

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ: 22.15 «Сўроқ». Бадиий фильм (тожик тилида).

Чоршанба — 20 январь

● МТ I

7.00 **«120 минут».** 9.05 Мультфильмлар. 9.35 «В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари». **«Йигирманчи йилларга назар ташлаб».** Кўп серияли телевизион фильм премьераси. 1 ва 2-сериялар. 12.05 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». 16.55 **Олтой телевидениесининг программаси.** 17.45 «Ер юзи болалари нималар ҳақида куйлашади». 18.45 «Халқ ижодиёти». Телешарҳ. 19.15 «Фидойи шахслар». 20.00 «Дунё воқеалари». 20.20 «В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари». **«Йигирманчи йилларга назар ташлаб».** Кўп серияли телевизион фильм премьераси. 2-фильм. 21.30 **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 **«Позиция».** 23.15 «А. Н. Скрябиннинг барча симфониялари». 2-симфония. 00.05 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Она-Волгадагидек». Илмий-оммабоп фильм («Центрнаучфильм»). 9.35, 10.35 Физика. 8-синф. 10.05 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. Бошловчи кўрсатув. 11.30 «Ҳар соҳадан бир шингил». 11.35, 12.35 А. М. Горький. «Болалик». 6-синф. 12.05 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 **«Ботқоқликдаги одамлар. Полесье хроникаси».** Саккиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6 ва 7-сериялар. 15.15 Янгиликлар.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.40 **«Эътиборталаб зона».** Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Тошкент). 19.10 Латвия бадиий коллективларининг чиқиши. 19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.50 «Қалбга яқин қўшиқлар». 21.30 **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 **«Ботқоқликдаги одамлар. Полесье хроникаси».** Саккиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия. 23.20 Янгиликлар.

● ЎзТВ

6.55 **«Ассалому алайкум».**

* * *

16.45 Физика. Токларнинг магнит майдони. 17.15 «Мангу қарздор». Телефильм. 17.30 Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мультфильмлар. 18.30 «Социалистик қонунчилик ва демократия». 19.00 Адабий театр. «Мангу барҳаёт». 19.30 **«Ахборот»** (рус.). 19.45 «Нургуш қўриқхонаси». Телефильм. 20.00 **Қишлоқ хўжалик билимлари телеуниверситети.** 20.30 **«Ахборот».** 20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт. 21.30 Москва. **«Время».** 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Оловли йўллар». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 17-серия — «Менинг республикам». 23.20 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.35 «Симбирскдан Ульяновскkача». Ҳужжатли фильмлар программаси. 20.15 Ритмик гимнастика. 20.40 «Шундай аёллар яшайди».

21.30 Москва. **«Время».**

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ: 22.15 «Ян Амоснинг дарбадарлиги». Бадиий фильм. 2-серия (рус.).

Пайшанба — 21 январь

● МТ I

7.00 **«120 минут».** 9.05 Л. Бетховен. 14-«Ойдин» сонатаси. РСФСР халқ артисти Р. Керер ижро этади. 9.20 «В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари». **«Йигирманчи йилларга назар ташлаб».** Кўп серияли телевизион фильм премьераси. 2 ва 3-фильмлар. 11.40 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Музикали хазина». С. Раҳманинов. Фортепьяно ва оркестр учун 3-концерт. 17.15 **«Агросаноат ишлари ва юмушлари».** Ҳужжатли фильмлар премьераси. 17.50 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 18.35 Назария масалалари. 19.05 «Россияга муҳаббат билан». Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти. 20.00 «Дунё воқеалари». 20.20 «В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари». **«Йигирманчи йилларга назар ташлаб».** Кўп серияли телевизион фильм премьераси. 3-фильм. 21.30 **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «А. Н. Скрябиннинг барча симфониялари». 3-симфония. 23.05 В. Маяковский. «Владимир Ильич Ленин». Поэмадан парчалар. 23.50 «Дунё воқеалари».

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Завод-боғни ким қуради?». Ҳужжатли фильм (Шарқий Сибирь кинохроника студияси). 9.35, 10.35 Н. А. Некрасов. «Катта эшик олдидаги мулоҳазалар» 7-синф. 10.05 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 Илмий-оммабоп фильмлар. 11.35, 12.35 Оилавий турмуш этикаси ва психологияси. 9-синф. 12.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 **«Ботқоқликдаги одамлар. Полесье хроникаси».** Саккиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7 ва 8-сериялар. 15.20 Янгиликлар.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Агар соғлом бўлай десанг. 19.00 Реклама. 19.05 Ритмик гимнастика. 19.35 П. И. Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари. РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Пикайзен чалади (скрипка). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Бадиий гимнастика. СССР чемпионати. 21.30 **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 **«Ботқоқликдаги одамлар. Полесье хроникаси».** Саккиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия. 23.20 Янгиликлар.

● ЎзТВ

6.55 **«Ассалому алайкум»**

* * *

16.45 Табиатшунослик. Ўзбекистонда қиш. 17.15 «Дахлсиз ороллар». Телефильм. 17.30 География. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Қўшнилар». Мультфильм. 18.15 **«Ёшлик»** студияси кўрсатади «Сенинг замондошинг». 19.00 «Старт олдидан интервью». Бокс бўйича СССР чемпионати арафасида матбуот конференцияси (рус.). 19.30 **«Ахборот»** (рус.). 19.45 Шуҳрат. «Мангулик». 20.15 «Ульяновск». Телефильм. 20.30 **«Ахборот».** 20.50 «Ленин биз билан». Музикали композиция. 21.30 Москва **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Театр ва замон». 23.45 «Бугун оламда нима гап?»

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 «Милтиқли киши». Бадиий фильм («Мосфильм»). 21.00 Реклама. 21.10 «Бошланғич ташкилот тажриба ва муаммолари». 21.30 Москва. **«Время».**

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ: 22.15 Бизнинг фондимиздан. Т. Розиқов. «В. И. Ленин. Ҳаёти ва кураш йиллари» Телеспектакль (тожик тилида).

Тиббиёт тарихидан

Абу Али ибн СИНО

Инсон аъзолари

⊙ Икки кўз бошқа аъзоларга қараганда кишининг сифатларига кўпроқ далолат қилувчидир. Яна у жаҳли чиқиш, шодланиш, ғамғуссага дучор бўлиш ва бошқа вақтларда кишининг таъсирланишларига бошқа аъзоларга қараганда кўпроқ далолат қилувчидир.

⊙ Қулоқлар фақат эшитиш учундир.

⊙ Иккала қулоқ оралиғига чиғаноқ ўз тузилиши билан кўндаланг қўйилган, бу эса овознинг жаранглаши билиниши ва овозни олиб келувчи ҳаво унинг қатламларида тўпланиши учун шундай ўрин олган.

⊙ Инсондан бўлак ҳар бир қулоқли жонивор ўз қулоғини қимирлатади. Аммо инсонлардан айримлари борки, улар ҳам баъзан қулоқларини кучсиз бир ҳаракат билан қимирлатадилар.

Гурзи билан даво...

Шарқ мамлакатларида кўҳна замонларда жарроҳлик амали қўлланилганида бир қатор оғриқсизлантирувчи доривор омиллардан фойдаланилган бўлса, Европа мамлакатларида беморга бир қадар озорлаш йўли билан хирургик тадбирлар бажарилган.

Ла-Манш бўғозида 1545 йилда чўкиб кетган Англиянинг «Мэри Роз» кемасининг ҳалокат жойи аниқлангандан сўнг, унинг харобаларидан аквалангист-олимлар 17 мингга яқин ўша замонларга тааллуқли асбоб-аслаҳалар чиқариб олинди. Топилмалар орасида қум соатлари, замбарак ва палахмонлар, туморлардан тортиб миху тугмаларгача, усталару қиличлар, хуллас кўҳна замондан ашёли намуналар бўлган.

Денгиз археологлари бир вақтлар сув қаърига чўкиб кетган кеманинг табиб хонасига киришганида у ерда ётган бир талай дори идишлари қаторида маҳобатли ёғоч тўқмоқни учратдилар. Тегишли мутахассисликка эга бўлган кишилар улкан ёғоч тўқмоқнинг хосиятини билиш мақсадида қадимий тиббиётга оид китобларни синчиклаб қараб чиқдилар.

Қизиқарли маълумотлар тадқиқотчиларни ҳайратга солди. Ўрта асрларда Европада ҳали тиббиётда жарроҳчилик амалларида оғриқсизлантирувчи яхши воситалар бўлмаганлиги туфайли, табиблар ёғоч «гурзи»га «мурожаат» қилар эканлар. Жумладан, кемадаги жангчилар қизғин жангларда фавқулодда шикастланганларида оёқ ёки қўллари оғир яраланадиган бўлса, табиб денгизчининг бошига мана шу ёғоч тўқмоқ билан зарб бериб урган, ярадор хушсизлантирилгач, лозим кўрилган жарроҳлик амали қилинган, истиқболсиз, қорасонга мойил бўлган оёқ-қўллар холи қилиниб (ампутация), ярадор денгизчиларнинг ҳаёти сақланган.

Маннон НАБИЕВ, доришунос.

Ойижоним, соғиндим,
Ўргилай ўзингиздан
Тез келинг, ранжимайсиз,
Рост гапим қизингиздан.

Ёздим оппоқ дастурхон,
Сахий у дилингиздек.
Чой қўйдим, тезроқ келинг,
Кўзларим йўлингизда.

Т. УБАЙДУЛЛО.

Х. Аввалов фотоси.

Бувижон, ўқиб беринг

ҚУЁШ — НОН

Ойим ёпиб жизза нон,
Хурсанд қилди Йўлдошни.
Укам шунда мақтанар:
Еб қўйдим деб қуёшни.

ОЙ

— Куни кеча осмонда,
Бутунгина ой эди.
Ака, айтинг-чи менга,
Ярмисини ким еди!

ПАРВО ҚИЛМАНГ

— Фақат битта «1» олиб,
Келдингми, айт, Эломон!
— Нима бўпти, эртага,
«2» олиб келаман.

БИЛАҒОН

— Орол нима, Урал нима!
Биласанми, Алишер!
— Нега билмай, бири тоғам,
Бири эса акамдир.

КЕЙИН КЎРАМИЗ

— Сен энг яқин дўстимсан, —
Деди Воҳидга Рамз.
— Мармеладни еб бўлай,
Қандай дўстсан, кўрамиз.

Бердимурод ЮСУПОВ.

Жума — 22 январь

● МТ I

7.00 **«120 минут».** 9.05 «Болаларга ҳайвонлар ҳақида». Ленинграддан кўрсатилади. 9.35 «В. И. Ленин. Ҳаёти саҳифалари». **«Йигирманчи йилларга назар ташлаб».** Кўп серияли телевизион фильм премьераси. 3-фильм. 10.45 Маданият ва техника уйи. «Резонанс» сиёсий қўшиқлар ансамблининг концерти (Москва шаҳри). 11.15 Янгиликлар.

* * *

15.55 Янгиликлар. 16.05 «Қайта қуриш прожектори». 16.15 Болалар учун фильм. 17.35 **«Фан: назария, тажриба, практика».** 18.05 **Эстония телевидениесининг программаси.** 19.40 «Дунё воқеалари». 20.00 Экранда — кинокомедия. «Малиновкада тўй» («Ленфильм»). 21.30 **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Эйзенштейн ҳақида». 23.05 «Нигоҳ». Тунги информацион-музикали программа.

● МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.15 «Қизил шамол». Илмий-оммабоп фильм (Ашхобод). 9.35, 10.35 География. 8-синф. 10.05 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 СПТУ ўқувчиларига. Совет адабиётида В. И. Ленин образи. 11.35, 12.35 География. 5-синф. 12.05 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.05 **«Ботқоқликдаги одамлар. Полесье хроникаси».** Саккиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8-серия. 14.15 Янгиликлар.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Агар соғлом бўлай десанг. Чанғилар. 2-кўрсатув. 19.00 «Ҳайвонот оламида». 20.00 **Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун.** 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Илмий-оммабоп фильм премьераси. 21.00 Октябрь революцияси номли музика билим юрти халқ чолғучиларининг концерти (Москва шаҳри). 21.30 **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 **«Ботқоқликдаги одамлар. Полесье хроникаси».** Саккиз серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8-серия. 23.30 Классик кураш. СССР чемпионати. 24.00 Янгиликлар.

● ЎзТВ

6.55 **«Ассалому алайкум».**

* * *

16.45 Зоология. Ўрта Осиё қушларининг хилма-хиллиги. 17.15 «Кайфият конструкторлари». Телефильм. 17.30 География. Атмосфера. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Билмасвой Қуёшли шаҳарда». Мультфильм. 18.25 «Техника ижодиёти мактаби». Техник масалаларни ечиш усуллари (рус.). 19.00 **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. «Қозон студентларининг революцион йиғини». 19.30 **«Ахборот»** (рус.). 19.45 «Русча сўзлашамиз». Телефильм. 20.00 **«Чорвадор»** программаси. 20.30 **«Ахборот».** 20.50 «Кўҳна созлар». Ғижжак. 21.30 Москва. **«Время».** 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Болалар овқатланиши муаммолари». 22.45 «Эстрада калейдоскопи». Музикали-дам олиш программаси (такрор.). 00.10 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.30 Болалар учун фильм. «Итни паровозчага алмаштирамаман». 20.30 Ритмик гимнастика. 20.55 «Беш йиллик: ишлар ва одамлар». 21.30 Москва. **«Время».**

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ: 22.15 «Учинчи авлод». Бадиий фильм (рус.).

Шанба — 23 январь

● МТ I

7.00 **«120 минут»** 9.00 «Марий памаш» фольклор ансамблининг концерти. Йошкар-Оладан кўрсатилади. 9.35 «Нега ва нима учун?». Болалар учун кўрсатув. 10.00 «Фақат овоз». СССР халқ артисти Л. Зикина иштирокида фильм-концерт («Экран»). 10.30 «Бир картинали музей» (Пенза). 11.00 «Курганлик доктор». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. «Маслакдошлар» туркумидан («Леннаучфильм»). 11.30 «Камалак» халқ ижодиёти телепрограммаларининг халқаро фестивали (Буюк Британия). 12.05 «Узоқ Шарқ». Киножурнал. 12.15 «Дунё воқеалари». 12.35 **Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун.** 13.20 **«Социализм мамлакатларида».** Телевизион журнал. 13.50 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 14.50 Москва — Ханой телекўприги. 16.00 Ф. Шопен асарларини РСФСРда хизмат кўрсатган артист С. Доренский ижро этади. 16.25 Фикрлар тўқнашганда. Инсон ҳуқуқлари ҳақида мунозара. 17.25 **«Наталья Сац. Севаман...».** Телевизион ҳужжатли фильм премьераси («Экран»). 18.20 **Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз флотининг 70 йиллигига.** «Тириклар ва ўликлар». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар («Мосфильм»). 21.30 **«Время»** 22.05 «Қайта қуриш прожектори».

ШАНБА ОҚШОМИДА

22.15 «Дунёнинг бешинчи томони». РСФСРда хизмат кўрсатган артист З. Височовскийнинг моноспектакли. 23.35 Янгиликлар. 23.40 Конькида югуриш спорти бўйича Европа чемпионати.

● МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика. 8.45 Студия намойиш этади... «Монитор» (Ленинград). 9.35 **Экономика алифбеси.** 9.40 «Ҳамоҳанглик». М. Сарьян ва К. Дебюсси. 11.25 **Экономика алифбеси.** Нарх ва қийматнинг ҳосил бўлиши. 11.30 «Здоровье». Кўрсатувни РСФСРда хизмат кўрсатган врач Ю. В. Белянчикова олиб боради. 12.15 **Экономика алифбеси.** Даромад. 12.20 «Ҳайвонот оламида». 13.20 **Экономика алифбеси.** Иқтисодий рағбатлантириш фондлари. 13.25 «Қурилиш ва архитектура». Киножурнал. 13.35 **Экономика алифбеси.** Планлаштириш. 13.40 **Фалсафий суҳбатлар.** Кўрсатувда академик И. Т. Фролов иштирок этади. 14.25 **Экономика алифбеси.** Кредит. 14.30 «Рус кошини». Илмий-оммабоп фильм («Экран».) 14.40 **Экономика алифбеси.** Иш ҳақи. 14.45 «Компьютер билан мулоқот». Бошловчи кўрсатув.

* * *

15.30 Р. Абдуллин чалади (орган). Қозондан кўрсатилади. 15.50 Мультфильм. 16.05 «Ўз соясидан ўзиб». Бадиий фильм, субтитр билан (М. Горький номли киностудия). 17.35 «Ярим тунгача ва ярим тундан сўнг». Информацион-музикали программа (9 январдаги кўрсатув такрорланади). 19.30 «Унутилмас музикали кечалар». Р. Шуман. 1-«Баҳорги» симфония. 20.00 «Олтин ҳалқа». Телевизион ҳужжатли фильм («Экран»). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 **«Хатга тушган...»** Ҳужжатли фильм премьераси («Молдовафильм»). 20.55 Ҳаракат хавфсизлиги учун. 21.00 Қиличбозлик. «Москва шамшири» халқаро турнири. 21.30 **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори».

«Тафаккур» программаси

22.15 Останкино концерт студиясида СССР халқ ўқитувчиси А. А. Захаренко билан учрашув. 23.50 Янгиликлар.

● ЎзТВ

6.55 «Ассалому алайкум»

* * *

8.15 Ҳужжатли фильмлар программаси. 8. 45 «Ҳужжатли экран». Кўрсатувни журналист Ф. Нодирова олиб боради. 9.30 «В. И. Лениннинг назарий мероси». Ленин социалистик мусобақа ҳақида. 10.00 «Умид». Ижодкор ёшлар телеклуби (такрор.). 11.05 «Урушни ёдингда тут». Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз флотининг 70 йиллигига. Ҳужжатли фильм. 11.45 «Йўл ҳаракати қоидаларини ўрганамиз». 12.15 Спорт программаси.

* * *

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар». 19.00 «Оналар мактаби». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Давлат қабули — давр талаби». Чирчиқ шаҳридаги Ўзбекистон ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати мисолида. 20.15 «Тезлик...». Телефильм. 20.30 **«Ахборот».** 20.50 Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 Москва. **«Время».** 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Хат ва ҳаёт». Жиззах областидан кўрсатув. 23.15 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

15.10 Кўрсатувлар программаси. 15.15 «Саломат бўл!». Мультфильм. 15.30 Болалар учун фильм-концерт. 15.50 «Қирғизтелефильм»: «Портлаш». Ҳужжатли фильм премьераси. 16.30 Бадиий фильм. 18.00 Хабар қиламиз. Намойиш этамиз. Шарҳлаймиз. 19.00 «Музикали учрашувлар». Қирғизистон ССРда хизмат кўрсатган артист Т. Абдиев. 20.00 **«Мезгил»;** 20.30 «Актуал мавзуларда суҳбат». Гиёҳвандликка қарши кураш муаммолари. Кўрсатувни Адлия министрининг ўринбосари М. Н. Корниев олиб боради (рус.). 21.30 Москва. **«Время».** 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 М. Байжиев. «Алтинчи куну кечинде». Қирғиз Давлат академик драма театрининг спектакли.

Якшанба — 24 январь

● МТ I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.30 «Табиат сирлари». Киножурнал («ЦНФ», «Време» (БХР), «Мафильм» (ВХР). 9.50 «Спортлото» тиражи. 10.00 «Будильник». 10.30 «Саёҳатчилар клуби». 13.00 «Музикали киоск». 13.30 «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 «Здоровье».

* * *

15.15 **«Камалак».** Халқ ижодиёти телепрограммаларининг халқаро фестивали (КХДР). 15.45 «Сиз бунга қодирсиз». 16.30 **«Даррелл Россияда».** Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Канаданинг «Праймидия» телекомпанияси ва СССР Давлат телерадиоси). 7-серия — «Қизил саҳро» (Репетек қўриқхонаси), 8-серия — «Оққуйруқни қутқариш» (Ўрта Осиё саҳролари). 17.20 Эртак ҳузурида меҳмонда. «Кичкинтой Мукнинг саргузаштлари» («Тожикфильм»). 18.30 «Халқаро панорама». 19.15 Мультфильмлар. 19.55 Л. Шепитько фильмлари телеэкранда. «Сен ва мен» («Мосфильм». 21.30 **«Время»** 22.05 Опера шинавандалари клуби. 23.05 Янгиликлар.

● МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!

* * *

«Тафаккур» программаси

8.45 «Сиз яратган боғ». 9.15 «Уфқ» Киноальманах («Центрнаучфильм»). 10.15 «Портретлар». А. Жуковский. 11.15 **«Мактаб: қайта қуриш муаммолари».** 12.00 «Саёҳатчилар клуби». 13.00 Иқтисодий билимлар асослари. «Телеэко» журнали.

* * *

13.30 «Инсон. Ер. Коинот». 14.30 Мультфильмлар 15.10 А. Софронов. «Табассум учун миллион». Моссовет номли Давлат академик театрининг фильм-спектакли. 18.30 Классик кураш. СССР чемпионати. Тбилисидан кўрсатилади. 19.00 «Россиянинг буюк кишилари. Станиславский». Ҳужжатли фильм. 19.30 «Телевизион музикали абонемент». Рус симфоник куйлари программаси. П. И. Чайковский. 20.25 Реклама. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Қарсаклар ман этилади». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.55 «Камалак». Халқ ижодиёти телепрограммаларининг халқаро фестивали (Буюк Британия). 21.30 «Время». 22.05 Чет эл фильмлари экрани. «Плауэн тўрлари» (ГДР). 23.25 Янгиликлар.

● ЎзТВ

6.55 **«Ассалому алайкум».** Информацион-музикали программа.

* * *

8.15 «Биргаликда куйлаймиз». С. Омонуллаев, Ғ. Комилов. «Чилдирма чалай». 8.35 «Крестчаларнолчалар». Москва шаҳар Марказий академик Ёш томошабинлар театрининг А. Чирвинский пьесаси асосида спектакли (рус.). 10.30 «Экран намойиш этади...». Кино: қайта қуриш йўллари (рус.). 10.55 Э. Воҳидов. «Истамбул фожиаси». Сурхондарё область театрининг спектакли. 12.35 «Сиз севган қаҳрамонлар». Болалар учун кинокўрсатув. 13.35 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари (такрор.). 15.00 Реклама.

* * *

17.35 Кўрсатувлар программаси. 17.40 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари». 18.10 Телетеатр почтаси. «Ичкуёв». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Цирк! Цирк! Цирк! 20.30 **«Ахборот».** 20.50 Дам олиш концерти. 21.30 Москва. **«Время».** 22.05 «Бетайин кишилар». Бадиий фильм («Мосфильм»). 2335 Кўрсатувлар программаси.

●

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ:

16.45 Кўрсатувлар программаси. 16.50 «Қанотли хўтик». Мультфильм. 17.00 Халқ урф-одатлари. «Тусау кесу». Телефильм. 17.20 «Қирғизча сўзлашишни ўргатганамиз». 17.50 Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз флотининг 70 йиллигига бағишланган репортаж. 18.30 Москва. **«Халқаро панорама».** 19.15 «Коз караш». Бадиий-публицистик программа. 20.15 «Бир икки, уч...». Телефильм. 20.30 «Кулку менен ир менен...». «Мискил жана тамаша» кўрсатувига илова.

21.00 Телетомошабинларнинг талабларига биноан концерт. 21.30 Москва. **«Время».** 22.05 «Аёллар тангоси». Бадиий фильм (рус.).

«Малютка» кир ювиш машинасининг рақиби

Уй бекаларига манзур бўлиб қолган «Малютка» кир ювиш машинасининг зўр рақиби пайдо бўлди. Харьковдаги «Электротяжмаш» заводида янги типдаги ихчам кир ювиш машинаси ишлаб чиқарила бошлади. У «Малютка» кир ювиш машинасидан бир ярим баравар унумли ишлайди ва тахминан шунча миқдорда енгилдир.

— Биз ҳали харидорлар ишончини қозонишимиз, янги машинанинг пишиқ-пухталиги ва афзаллигини исботлашимиз керак, албатта, — деди корхона бош инженерининг ўринбосари В. Вовк. — Бироқ харидорлар мамнун бўладилар, дейишга асос бор. Машина кир яхши ювилиши ва чайилиши учун автоматик равишда белгиланган режим асосида кирни у ёки бу томонга айлантиради. Рўзғор техникасининг олдинги намуналаридан фарқи шуки, машинанинг электр мотори кир ювиладиган жойнинг пастида эмас, юқорисида жойлашган, бу эса моторга нам тегиб, шикастланишининг олдини олади. Янги машинанинг гарантияланган хизмат муддати бошқа машиналардан кўп — 30 ойдир. Ана шу машиналар турли моделларининг нархи 55 ва 65 сўм. Бу йил «Харьковчанка» деб аталган бу машиналардан бир неча ўн мингини ишлаб чиқариш мўлжалланмоқда. Беш йилликнинг охиригача «Харьковчанка» кир ювиш машиналари ишлаб чиқариш бир неча баравар кўпаяди.

Корхонада янги машиналарни кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун ўз кучлари билан механизациялаштирилган конвейер ва синов стендлари тайёрланди. Халқ истеъмол молларининг янги участкаси эски ускуналарни ҳисобдан чиқариш, янги техникани иш билан тўла таъминлаш ва асосий цехларни кўп сменали иш режимига ўтказиш туфайли бўшаган майдонларда жойлаштирилди.

Редактор Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ

ТОШКЕНТ оқшоми

Газета ўзбек ва рус тилларида мустақил бир йилда 300 марта чиқади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиш — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 12530. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.00 да қўл қўйилган. (График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим.) А. 2025. Тиражи — 100.191. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.